

JAARVERSLAG 2018

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Voorwoord	blz. 2
Hoofdstuk 2	Organisatieprofiel	blz. 3
Hoofdstuk 3	Strategie & beleid	blz. 5
Hoofdstuk 4	Behaalde resultaten / feiten 2018	blz. 16
Hoofdstuk 5	Belanghebbenden	blz. 42
Hoofdstuk 6	Verslag Raad van Toezicht	blz. 43
Hoofdstuk 7	Medezeggenschapsraad	blz. 47
Hoofdstuk 8	Continuïteitsparagraaf	blz. 49
Hoofdstuk 9	Schoolgegevens	blz. 57
Hoofdstuk 10	Jaarrekening	blz. 58
<i>Bijlage</i>	11.0 Aanwending gemeentelijke subsidie huisvesting Harderwijk	blz. 82

Fotografie:

Norbert Waalboer fotografie (voorkant), Merk Meester, RSG Slingerbos | Levant

Hoofdstuk 1

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2018 van RSG Slingerbos I Levant. In het jaarverslag leggen wij verantwoording af over de keuzes die we onderwijskundig en bedrijfsmatig maken en over de wijze waarop wij de beschikbaar gestelde bekostiging inzetten.

De RSG staat voor eigentijds, goed onderwijs! Onderwijs waar leerlingen zo goed mogelijk worden voorbereid op een succesvolle aansluiting op het vervolgonderwijs. De groei en ontwikkeling van leerlingen en medewerkers staan daarbij centraal. De toenemende complexiteit van onze samenleving en daarmee van het onderwijs daagt ons uit om voortdurend te leren, te reflecteren en keuzes te maken. Alle medewerkers leveren met veel passie en betrokkenheid hun bijdrage aan de ontwikkeling en groei van iedere leerling. Dat betekent steeds nieuwe keuzes maken in de aanpak en de organisatie van het leren.

De RSG is een school met een ambitieus leerklimaat waar leren en leeropbrengsten centraal staan. Onderwijskundig leiderschap speelt daarbij een belangrijke rol. De motivatie van leerlingen, regievoeren op het eigen leerproces en eigenaarschap van zowel leerlingen als medewerkers zijn daarbij de voornaamste bouwstenen van het onderwijs op RSG Slingerbos I Levant. Werken aan kwaliteit en investeren in mensen kan alleen wanneer de organisatie financieel gezond is. Omdat het financieel klimaat gezond is, kunnen we verder bouwen aan de lerende organisatie.

In 2018 is de strategische meerjarenvisie 2019–2023 tot stand gekomen. Samen met alle medewerkers, leerlingen en extern betrokkenen is gesproken over de toekomstige inrichting van het onderwijs op de RSG. De bouwstenen die de gesprekken hebben opgeleverd zijn vervolgens vertaald naar het strategische plan.

Komende jaren zijn gericht op de kwaliteit van het primaire proces met voldoende aandacht voor de cognitieve vaardigheden en de persoonsvorming van jonge mensen. Eigentijds onderwijs vraagt meer ruimte voor keuzevrijheid, flexibiliteit en differentiatie. De inrichting van ons onderwijs zal dan ook parallel aan de gewenste onderwijsdoelen mee ontwikkelen. Vanzelfsprekend wordt de inzet van onze middelen in de komende jaren gekoppeld aan het onderwijskundig beleid van de scholen. De keuzes die we daarbinnen maken verantwoorden we zowel onderwijsinhoudelijk als financieel. Niet alleen door middel van dit jaarverslag, maar ook door met medewerkers, ouders, leerlingen en externe partners in gesprek te blijven en kritisch te reflecteren. Niet omdat het moet, maar omdat we dat willen.

We bieden u dit jaarverslag aan met de verwachting dat u goed zicht krijgt op de realisatie van de doelen en ambities van RSG Slingerbos I Levant. Indien u op- of aanmerkingen of aanvullende vragen heeft naar aanleiding van dit jaarverslag, dan kunt u deze mailen naar cvb@rsgsl.nl.

Harderwijk, maart 2019

H.A. Vaatstra MSc
College van Bestuur

Hoofdstuk 2

Organisatieprofiel

2.1 Kernactiviteiten

RSG Slingerbos | Levant heeft als kernactiviteit het verzorgen van openbaar voortgezet onderwijs. De school bestaat uit 2 vestigingen:

Hoofdvestiging
RSG Slingerbos
Eisenhowerlaan 59
3844 AS Harderwijk

opleiding	1	2	3	4	5	6
VMBO - theoretische leerweg	✓	✓	✓	✓		
HAVO	✓	✓	✓	✓	✓	
VWO	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Nevenvestiging
RSG Levant
Horsterweg 192
3891 EV Zeewolde

opleiding	1	2	3	4	5	6
VMBO - theoretische leerweg	✓	✓	✓	✓		
HAVO	✓	✓	✓	✗	✗	
VWO	✓	✓	✓	✗	✗	✗

Havo- en vwo-leerlingen van RSG Levant vervolgen na drie jaar onderbouw hun studie bij RSG Slingerbos in Harderwijk.

RSG Slingerbos in Harderwijk

RSG Levant in Zeewolde

2.2 Juridische structuur

RSG Slingerbos | Levant is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer: 08081581. De stichting draagt de statutaire naam Stichting regionale scholengemeenschap (RSG) en is statutair gevestigd te Harderwijk. Als handelsnaam gebruikt de stichting: RSG Slingerbos | Levant.

2.3 Organisatiestructuur

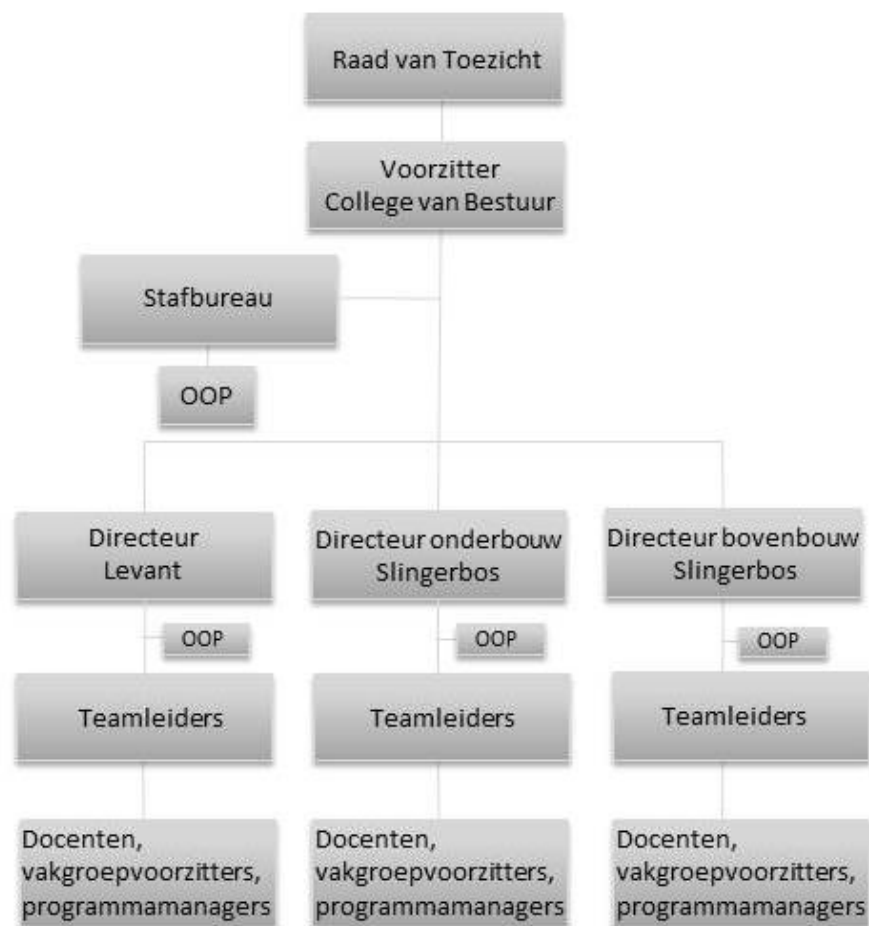
Het bevoegd gezag van de school is het bestuur van de Stichting regionale scholengemeenschap (RSG) dat in handen is van het College van Bestuur (CvB). Het CvB wordt gevormd door mevrouw H.A. Vaatstra MSc. Mevrouw Vaatstra bekleedt sinds 14 januari 2013 de functie van voorzitter CvB. Daarnaast heeft de stichting een Raad van Toezicht (RvT). De RvT bestaat uit vijf leden en heeft een toezichthoudende taak ten opzichte van het CvB.

De dagelijkse leiding van de locaties is ondergebracht bij de directie. Het directieteam wordt gevormd door drie leden: een directeur onderbouw locatie Slingerbos, een directeur bovenbouw locatie Slingerbos en een directeur locatie Levant. Naast de dagelijkse leiding van de locaties zijn de directeuren verantwoordelijk voor het te voeren onderwijskundig beleid van de RSG.

De afdelingen brugklas, mavo, havo en vwo zijn opgesplitst in kleinere docententeams en worden geleid door teamleiders die samen met de directie het managementteam vormen. Leerlingcoördinatoren fungeren als schakel tussen teamleiders en mentoren.

Ter ondersteuning van beide vestigingen is een stafbureau ingericht bestaande uit de afdelingen financiën, HR, ICT, kwaliteitszorg en facilitaire dienst. In 2018 bestond het totale personeelsbestand bij RSG Slingerbos | Levant uit gemiddeld 184 fte's gemiddeld.

2.4 Organogram in 2018

Hoofdstuk 3

Strategie en beleid

3.1 Vooraf

De strategische meerjarenvisie 2014–2018 is in 2018 geactualiseerd om te komen tot een nieuw, aangescherpt koersplan voor de periode 2019-2023. De strategische meerjarenvisie 2019-2023 is tot stand gekomen door zoveel mogelijk mensen te betrekken bij de vraag hoe het onderwijs op de RSG er over 5 jaar uit zou moeten zien. Wat moeten we behouden en wat is er nodig in ons onderwijs om de leerlingen van nu kansrijk op de toekomst voor te bereiden? In verschillende sessies met medewerkers, leerlingen en stakeholders, waaronder ouders, is intensief gesproken over deze vragen. Al die gesprekken hebben mooie bouwstenen opgeleverd met een visie op onderwijs die past binnen de reeds bestaande missie en visie van de RSG en die aansluit bij de maatschappelijke context. Vervolgens is een ontwikkel-/ontwerpgroep, bestaande uit voornamelijk docenten, met de uitkomsten aan de slag gegaan om te komen tot een eerste aanzet voor een RSG-leerconcept.

Een aangescherpte strategische agenda wil niet zeggen dat we alles anders gaan doen. We bouwen voort op het goede dat er al is en waar we trots op zijn. De onderwijskundige koers waar we ons de komende jaren op zullen richten is:

“De RSG ziet het als haar belangrijkste opdracht om de verschillende talenten van de verschillende leerlingen optimaal tot ontwikkeling te laten komen met een optimaal rendement en aandacht voor het ontwikkelen van vaardigheden in een omgeving waar leren en leeropbrengsten centraal staan.”

Begin 2019 wordt het koersplan 2019-2023 vastgesteld, gepubliceerd en gedeeld met alle betrokkenen.

3.2 Missie

RSG Slingerbos | Levant is een openbare school en respecteert ieders levensovertuiging. Ieder kind is welkom. In onze missie is dit nader uitgewerkt:

‘De RSG is een algemeen toegankelijke en excellente school met als bijzondere opdracht alle leerlingen, leraren en ondersteunend personeel te binden en te boeien. Daarmee is de RSG een gemeenschap die iedereen laat groeien als mens in alle facetten om kansrijk te zijn in de samenleving.’

De RSG wil binden, boeien en groeien. We zijn een schoolgemeenschap met de nadruk op gemeenschap. Een gemeenschap die gevormd wordt door leerlingen, ouders en personeel. Het is onze wens hen te binden aan deze gemeenschap, want alleen in relatie tot anderen is er sprake van zingeving. Ook willen we hen, met name de leerlingen en de medewerkers, boeien opdat ze uitgedaagd worden tot excellente prestaties op ieders eigen niveau. Deel uitmaken van deze gemeenschap moet van toegevoegde waarde zijn voor iedereen, zodat er sprake is van groei.

Groei als mens in al zijn facetten. Vanuit deze wens hebben we een missie. Een missie om een school te zijn en te blijven waarbinnen het binden, boeien en groeien gerealiseerd worden.

3.3 Visie

In onze visie op onderwijs is de motivatie voor leren en de actieve betrokkenheid van leerlingen en docenten het uitgangspunt. We bereiken deze motivatie en betrokkenheid onder andere door de leerlingen meer maatwerk te bieden. Leerlingen maken keuzes in hun leerproces en worden daarin begeleid door de mentor, coach of docent. Dit proces van kiezen en reflecteren op het eigen leren is van groot belang om de motivatie en leerprestaties te verbeteren.

Deze koers is enkele jaren geleden reeds ingezet door het aanbieden van een gepersonaliseerde leerroute waarbinnen ervaring is opgedaan met het ontwikkelen van meer eigenaarschap bij leerlingen. Ook binnen de reguliere leerroute wordt gewerkt aan de actieve betrokkenheid van leerlingen door steeds meer gedifferentieerd te gaan werken. De komende jaren zal de school zich als geheel verder ontwikkelen richting onderwijs dat meer recht doet aan de verschillen tussen leerlingen. Het tempo waarin dit plaatsvindt verschilt per locatie en afdeling.

Het faciliteren van (samen) leren is van groot belang in een samenleving die zich kenmerkt door een steeds verdere individualisering. Niet alleen onze leeromgeving is daarop afgestemd, maar ook de door ons gestimuleerde ontwikkeling van het personeel. Om excellent onderwijs te kunnen geven, moet er een cultuur zijn waarin mensen kunnen groeien. Goed onderwijs is onderwijs dat ernaar streeft om op effectieve wijze het maximale uit leerlingen te halen, ongeacht hun achtergrond. Een docent kan pas groeien in een omgeving die erop gericht is om mensen beter te maken en die gekenmerkt wordt door het geven van verantwoordelijkheid en vertrouwen. Een omgeving waarbij het maken van fouten niet leidt tot afrekenen.

aula RSG Slingerbos

3.4 Kernwaarden

De RSG is een openbare algemeen toegankelijke school. De identiteit van het openbaar onderwijs is gebouwd op de volgende drie pijlers die het fundament vormen waarop ons handelen is gebaseerd:

1. *Vrijheid* betekent dat iedereen zichzelf mag zijn in een vertrouwde omgeving.
2. Vanuit de *Relatie* werken en leren we in verbinding met elkaar en onze omgeving.
3. *Diversiteit* waarbij we de verschillen tussen elkaar erkennen en waarderen.

Voor een openbare en algemeen toegankelijke school als de RSG, is het erkennen van en het omgaan met verschillen tussen mensen een belangrijke waarde. Wat iemands etnische achtergrond of levensovertuiging ook is, hij of zij is welkom op onze school. We zijn een afspiegeling van de samenleving en zijn ons dat bewust. Ieder mens is uniek en verdient het om zich op eigen wijze te kunnen ontplooien. De grenzen die wij daaraan stellen, staan verwoord in heldere schoolafspraken en zijn tot stand gekomen in het besef dat iemands vrijheid geen belemmering voor de ander mag betekenen.

Daarnaast zijn voor ons de belangrijkste kernwaarden:

- ✓ Verbindend
- ✓ Uitdagend
- ✓ Betekenisvol

Het uitdragen van de kernwaarden heeft niet alleen betrekking op de onderwijsinhoud. Het raakt ook aan het geheel van normen en waarden die wij belangrijk vinden. Ook daar richt het leerproces zich op. Samenwerking is gebaseerd op gezamenlijke verantwoordelijkheid en onderling vertrouwen en respect. Iedereen die deel uitmaakt van RSG Slingerbos | Levant draagt er niet alleen zorg voor zelf waardenvol te handelen, maar is ook verantwoordelijk voor het overbrengen van deze waarden op zijn/haar omgeving.

leerplein

3.5 Verantwoording

Het voortgezet onderwijs kent een code voor *good governance* ofwel 'goed onderwijs-bestuur'. De Code Goed Onderwijsbestuur VO gaat over de wijze waarop de leden van de VO-raad invulling wensen te geven aan het bestuur van hun instellingen.

Als lid van de VO-raad houdt RSG Slingerbos | Levant zich aan de Code Goed Onderwijsbestuur VO. De RSG voldoet aan de door de code gestelde voorwaarden, er zijn geen afwijkingen. Deze code is een aanvulling op de geldende wet- en regelgeving voor het voortgezet onderwijs en vormt de basis voor het realiseren van goed bestuur met als doel de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. In navolging van deze code zijn de vereiste documenten, zoals het jaarverslag, de klachten- en klokkenluidersregeling en verschillende statuten op onze site gepubliceerd.

In 2018 is een werkgroep Professioneel statuut samengesteld. Het professioneel statuut is een instrument ter waarborging van de professionele ruimte van de docenten als professionele groep in de school. Het gaat daarbij om de balans tussen professionaliteit, organisatiebeleid en de belangen van leerlingen. Dit professioneel statuut vloeit voort uit de wettelijke verplichting om samen (schoolbestuur, schoolleiding en docenten) een professioneel statuut vast te stellen. Met een groep docenten wordt verder besproken op welke manier de zeggenschap wordt ingevuld en hoe het onderliggende professioneel statuut een kader biedt, waarbinnen voldoende ruimte is om de dialoog over de professionele ruimte te blijven voeren en nadere afspraken te maken over borging van de professionele ruimte. We streven ernaar om aan het einde van schooljaar 2018-2019 te beschikken over een professioneel statuut. Na vaststelling van het statuut wordt ook dit document op onze site gepubliceerd.

3.6 Strategische doelen

Zoals in de strategische meerjarenvisie en het schoolplan 2014–2018 is verwoord, heeft de RSG zich ten doel gesteld om zich te ontwikkelen tot een excellente school. Met een brede definitie van excellent waarbij de RSG het als haar belangrijkste opdracht ziet om de verschillende talenten van leerlingen en medewerkers optimaal tot ontwikkeling te laten komen met een optimaal rendement in een omgeving waar leren en leeropbrengsten centraal staan. De docent heeft hierbij een sleutelpositie. Hij/zij wordt gezien als de directe beïnvloeder van het primaire proces en als de sleutel voor goed onderwijs.

De 3 belangrijkste speerpunten voor 2014-2018

De RSG wil investeren in docenten om zich verder te ontwikkelen en te professionaliseren hetgeen moet leiden tot hogere leeropbrengsten zowel qua meetbare cognitieve vaardigheden als qua merkbare vaardigheden. In dit kader zijn de volgende 3 belangrijke speerpunten uit de strategische meerjarenvisie 2014-2018 in 2015 aangescherpt:

1. Onderwijs op de RSG is van hoge kwaliteit en leidt tot een goede doorstroom van leerlingen, (leeropbrengst en onderwijsresultaten).
2. Kwaliteiten van onze docenten hebben we goed in beeld en we maken optimaal gebruik van elkaars kwaliteiten.
3. Leerlingen en docenten zijn actief betrokken bij het leerproces en leerlingen zijn eigenaar van hun leerproces.

Ook de komende jaren zullen we op deze punten voortbouwen. Zoals bij 3.1 vermeld is in 2018 gewerkt aan het, met name op onderwijskundig terrein, aanscherpen en door-

ontwikkelen van de strategische meerjarenvisie 2014-2018. Leidend daarbij is de doelstelling om de actieve betrokkenheid van leerlingen te vergroten en meer ruimte te bieden aan maatwerk en flexibilisering. De onderwijskundige koers waar we ons de komende jaren vooral op zullen richten is:

“De RSG ziet het als haar belangrijkste opdracht om de verschillende talenten van de verschillende leerlingen optimaal tot ontwikkeling te laten komen met een optimaal rendement en aandacht voor het ontwikkelen van vaardigheden in een omgeving waar leren en leeropbrengsten centraal staan.”

3.7 Toekomstparagraaf

De ambities van RSG Slingerbos | Levant zijn opgenomen in de strategische meerjarenvisie 2014-2018 en het schoolplan 2014-2018. Voor meer informatie en de belangrijkste speerpunten voor 2015-2018 verwijzen wij u naar voorgaande paragraaf 3.6 Strategische doelen. In paragraaf 4.2 staan ontwikkelingen in het onderwijs beschreven, zoals een uitbreiding van ons onderwijsaanbod met een tweetalig havo en de bestuurlijke samenwerking met het openbaar onderwijs op de Veluwe. In hoofdstuk 8, de continuïteitsparagraaf, zijn toekomstige ontwikkelingen met betrekking tot leerlingen-aantallen, personeel, huisvesting en de financiële positie beschreven.

De RSG verwacht de komende jaren, na vaststelling van de strategische meerjarenvisie 2019-2023, meer te investeren in het onderwijs, de leermiddelen en de ontwikkeling van medewerkers. Hiervoor is reeds met de start van schooljaar 2018-2019 een bestemmingsreserve ingericht.

3.8 Financiën

Eén van de wezenlijke onderdelen van het meerjarenbeleid betreft het geïmplementeerde financieel beleid. Door het scheppen van financiële kaders is de RSG in staat om haar continuïteit te waarborgen. Daarnaast betreft het een financiële systematiek die gericht is op het behalen van de doelstellingen zoals beschreven in de strategische meerjarenvisie.

Het financieel management houdt zich bezig met het geven van handen en voeten aan het financiële beleid. Door het vaststellen van financiële signaleringsgrenzen, het definiëren van streefwaarden ontstaan er ken- en stuurgetallen. De volgende instrumenten ter uitvoering van het financieel beleid zijn ingezet: de planning en control cyclus, risicomangement, treasury-management en administratieve organisatie/interne controle.

Planning en control houden zich bezig met het proces van richting geven en op koers houden, met als doel het beheersen van de schoolorganisatie op zowel inhoudelijk als financieel vlak. Het bewaakt de doelstellingen en stuurt bij waar nodig. De volgende stappen zijn te onderscheiden in de P&C-cyclus: planning, uitvoering, verantwoording/rapportering en bijstelling van beleid (plan-do-check-act).

Voorafgaand aan de verslagperiode stelt de RSG op financieel gebied een exploitatiebegroting (baten en lasten), een investeringsbegroting en een liquiditeitsbegroting op met een horizon van een aantal jaren (middellange termijn). Door een gedegen functiescheiding vindt de registratie plaats door andere functionarissen. Per kwartaal wordt een financiële rapportage met inhoudelijke toelichting opgesteld voor het bestuur, de toezichthouders en directeuren. Onderdeel van de rapportage betreft het signaleren en constateren van afwijkingen. De organisatie is vervolgens in staat om (bij)sturing te geven.

Binnen het treasury-proces heeft de RSG een treasury-statuuut opgezet binnen de kaders van de regeling beleggen en belening (Ministerie van OC&W). Aan de hand van vooraf vastgestelde normen wordt het treasury-beleid vormgegeven. Uitgangspunt hierbij is dat de instelling opereert als niet-professionele partij en als zodanig niet participeert in risicovolle beleggingen.

In 2018 heeft de RSG voldaan aan voormelde normen en zijn er geen risicovolle beleggingen geweest. Eventuele tijdelijk overtollige tegoeden worden uitgezet op spaarrekeningen. Ultimo 2018 had de stichting €3.164.155 op direct opvraagbare spaarrekeningen staan, ultimo 2017 was dit €3.037.617.

Ten behoeve van de financiering van het schoolgebouw te Harderwijk heeft de stichting een hypothecaire lening afgesloten. Ultimo 2018 bedroeg het restant van deze lening €609.375.

De administratieve organisatie en interne controlemaatregelen zijn gericht op het verkrijgen van een juiste administratieve verwerking van gegevens en het behalen van een maximale zekerheid hierover. Door het beschrijven en inrichten van o.a. bevoegdheden, procedures, het aanstellen van functionarissen en het inrichten van een set aan controlemaatregelen kan dit verwezenlijkt worden. Deze set aan financiële beheersingsmaatregelen vormen samen het financiële beleid van RSG Slingerbos | Levant.

3.9 HR en onderwijskwaliteit: hand in hand

De RSG is scherp op externe ontwikkelingen die van invloed zijn op het onderwijsproces. Voortdurend wordt de afweging gemaakt of en hoe de externe ontwikkelingen vertaald moeten worden naar de ontwikkeling van het onderwijs en de interne organisatie. De RSG wil eigentijds onderwijs bieden waar groei en ontwikkeling van leerlingen centraal staan.

De ontwikkeling van onderwijs naar meer maatwerk en gepersonaliseerde leerroutes vraagt van medewerkers een open houding ten aanzien van onderwijskundige veranderingen. Van docenten wordt gevraagd voortdurend samen te leren en stappen te zetten. Dit vraagt om een professionele cultuur waar docenten het huidige onderwijs bediscussiëren, evalueren en bijstellen. Het HR-beleid draagt bij aan een cultuur waarbinnen het juiste professionele gesprek wordt gevoerd door bijvoorbeeld een adequate gesprekscyclus én passende opleiding en training voor zowel medewerkers als leiding te faciliteren. De kwaliteit en ontwikkeling van medewerkers bepalen immers de kwaliteit van het onderwijs van onze school. HR en onderwijskwaliteit gaan binnen de RSG dan ook hand in hand.

3.10 Kwaliteit

Een van de speerpunten van de afdeling kwaliteitszorg is het verbeteren van de onderbelichte aspecten van de PDCA-cyclus. In 2018 heeft kwaliteitszorg hier dan ook weer sterk op ingezet. Het gaat dan met name om het verbeteren van de C en de A. De C staat voor check: als het ontwikkelde beleid is omgezet in concrete acties, is de daaropvolgende stap het controleren of met die acties de doelstellingen van het beleid zijn bereikt. Indien dat niet het geval is, verdient het aanbeveling om het beleid bij te stellen of te veranderen. Daarop heeft de laatste letter A (act) betrekking.

Een tweede speerpunt van het beleid op kwaliteitszorggebied is het eigenaarschap meer op de werkvloer te krijgen. Het is niet voldoende om alleen op managementniveau kennis en informatie ter beschikking te hebben. Als je uiteindelijk iets gedaan wilt krijgen of veranderen, dan is het ook nodig dat de onderwijsteams beschikken over die informatie om er vervolgens de juiste vervolgacties, zoals hierboven beschreven, aan te koppelen.

3.11 Internationalisering

Europese eenwording en globalisering zijn een onvermijdelijk gegeven in ons leven. De RSG wil leerlingen optimaal voorbereiden op een toekomst zonder grenzen. En tegelijkertijd bewust maken van de kansen en gevaren van de verdere groei van Europa. In het internationaliseringsprogramma van de RSG wordt de wereld de school binnengehaald. De leerlingen maken kennis met leeftijdsgenoten in het buitenland en werken met hen samen. Zo leren ze vreemde talen in de praktijk te gebruiken. Hierdoor ontwikkelen ze begrip, respect en tolerantie voor andere landen en culturen, en leren zij de wereld 'open-minded' tegemoet te treden. Zo verbreden ze hun horizon en investeren daarbij in zichzelf waardoor ze hun kansen later, bij studie en op de arbeidsmarkt, vergroten. De RSG richt de blik naar buiten.

Internationalisering wordt schoolbreed ingezet en is onderdeel van het lesprogramma dat wordt vormgegeven door verschillende projecten en excursies waarbij met meerdere landen wordt samengewerkt. Leerlingen kunnen deelnemen aan uitwisselingsprogramma's, buitenlandse scholen bezoeken of stage lopen in het buitenland. Individuele leerlingen kunnen gedurende drie maanden 'ruilen' met leerlingen van een buitenlandse school. De landen waarmee de RSG uitwisselt zijn o.a. België, Duitsland, Spanje, Italië, Tsjechië en Denemarken. Daarnaast zijn er meerjarige internationale projecten, Erasmus+ projecten, met vier tot zes verschillende Europese landen, gesubsidieerd door de EU. Tevens zijn er schriftelijke en online contacten met partnerscholen in diverse andere Europese landen.

Internationalisering sluit naadloos aan bij de missie en visie van de RSG. De verschillende reizen, uitwisselingen en projecten hebben als doel leerlingen en docenten te binden en te boeien en daardoor te motiveren. Internationalisering biedt kansen om buiten de schoolbanken te leren en te groeien als persoon. Leerlingen en docenten doen vaardigheden op om te functioneren als wereldburger in de 21e eeuw, zodat ze goed voorbereid zijn op de snel veranderende, globaliserende wereld.

tweetalig vwo in Cambridge

Binnen de RSG zijn twee belangrijke stromingen in het internationaliseringsprogramma: wereldklas (mavo) en tweetalig onderwijs (havo/vwo). In de reguliere stromingen vinden ook internationaliseringsactiviteiten plaats. Een aantal internationaliseringsactiviteiten wordt gesubsidieerd door het EP-Nuffic. Het ontwikkelen van nieuwe initiatieven is een continu proces. Jaarlijks wordt het programma bekeken, geëvalueerd en indien nodig aangepast.

3.12 Passend onderwijs

Passend onderwijs betekent voor ons dat elke leerling een passende en uitdagende onderwijsroute binnen de RSG volgt met als doel dat elke leerling op tenminste zijn/haar niveau een diploma behaalt. Als school streven we er bovendien naar de leerling een ononderbroken ontwikkeling te laten doormaken, voortijdig schoolverlaten te voorkomen en instroom in het VSO te beperken.

Voor de gehele school geldt dat we door onze profileringen ons onderwijs hebben ingericht naar de onderwijsbehoeften van leerlingen. De RSG streeft vanuit alle geledingen naar een goede leerlingbegeleiding en naar een afgestemde leerlingondersteuning waarbij verschillen tussen leerlingen als vanzelfsprekend worden beschouwd. Ons doel is om alle leerlingen vanuit hun eigen talenten en mogelijkheden onderwijs te bieden. Regulier onderwijs als dat kan en ondersteunen als dat mogelijk is. In ons schoolondersteuningsprofiel wordt uitgelegd hoe de RSG de leerlingbegeleiding vormgeeft.

De RSG is aangesloten bij het samenwerkingsverband Stichting Leerlingenzorg NW-Veluwe waarin de VO-scholen en het VSO uit de regio samenwerken bij het realiseren van onderwijs en ondersteuning voor elke leerling met een speciale onderwijs- of ondersteuningsbehoefte. Zie ook 3.14 Samenwerkingsverbanden.

3.13 Informatie- en communicatietechnologie

De doelstellingen voor de ICT-afdeling waren in 2018 driedig:

1. Ervoor zorgen dat de AVG, die in mei 2018 in werking is getreden, op ICT-gebied de juiste vertaling krijgt. ICT is hierbij zowel faciliterend (hoe krijgen we goed geregistreerd wat de keuzes van ouders en leerlingen zijn wat betreft hun privacy), als zelf onderwerp van deze materie (hoe zorgen we ervoor dat door onze technische keuzes de kans op een datalek zo klein mogelijk is). Deze cyclus is gestart met een presentatie voor alle medewerkers die voornamelijk tot doel had de bewustwording te vergroten. Ook dit proces zal in 2019 worden voortgezet. In 2018 zijn in dit kader door de RSG twee meldingen gedaan bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

aula RSG Slingerbos

De RSG vindt een goede omgang met persoonsgegevens van groot belang. In 2018 is een privacy-toelichting opgesteld waarin uitgelegd wordt hoe de RSG met de persoonsgegevens van leerlingen omgaat. De privacy-toelichting is via de site van onze school te raadplegen.

2. Het nadenken over en het technisch voorbereiden van een Office 365-platform (Intranet). Daartoe is samenwerking gezocht met een externe partner (E-office), zijn de nodige softwarepakketten aangeschaft, en is er intern een groep met key-users samengesteld. Deze groep heeft met de ICT-afdeling meegedacht over de voorwaarden waaraan het Intranet moet voldoen. Vanaf eind 2018 is de implementatie van start gegaan. De komende jaren zullen er stapsgewijs kleine toevoegingen worden gedaan. De grootste uitdaging op dat gebied is het voortdurend bijscholen van medewerkers.
3. Het verbouwingsproces op RSG Levant zo begeleiden dat het werk doorgang kan vinden en tegelijkertijd nadenken over de infrastructuur in het nieuwe gebouw. De serverruimte is verplaatst en de wifi-dekking in het gebouw is geoptimaliseerd. Daarnaast is alle geluidsapparatuur gemoderniseerd.

3.14 Samenwerkingen

Om duurzaam onderwijs te bieden en vanuit een maatschappelijke betrokkenheid te kunnen werken, werkt de RSG samen met verschillende partijen zoals basisscholen, scholen voor voortgezet onderwijs, vervolgonderwijs, bedrijven en gemeenten. Om de continuïteit en de kwaliteit van het onderwijs te borgen, zal samenwerking tussen scholen de komende jaren steeds belangrijker worden.

De verkenning in 2018 tot bestuurlijke samenwerking met zowel het primair als voortgezet openbaar onderwijs op de Veluwe, de ondertekening van een intentieverklaring tot samenwerking door de schoolbesturen (po, vo, sbo) in Zeewolde, en de verkenning met het po en vo in Harderwijk worden in paragraaf 4.2 uitvoerig beschreven.

Ook werkt de RSG in de regio samen met scholen uit het openbaar onderwijs op basis van het Convenant Samen Opleiden om, ook op het gebied van tweetaligheid, een doorlopende leerlijn '10-'14 vorm te geven die gebaseerd is op eigenaarschap van leerlingen en docenten. Door middel van een Teachers College worden toekomstige docenten opgeleid die bij voorkeur geplaatst worden op een van de partnerscholen.

Met de Oriënt heeft de RSG, locatie Levant, een unieke samenwerking met het Morgen College (Stichting Christelijke VMBO Harderwijk e.o.) te Harderwijk. Hierdoor is het mogelijk dat vrijwel alle leerlingen uit Zeewolde hun start in het voortgezet onderwijs in Zeewolde kunnen maken in het schoolgebouw van RSG Levant. Een deel van de lessen voor leerlingen van de Oriënt wordt door docenten van RSG Levant verzorgd.

In het Leer- en Ontdekcentrum Techniek (LOCT) in Zeewolde kunnen leerlingen van basisscholen en onderbouw voortgezet onderwijs kennismaken met nieuwe techniek en technologie. In dit initiatief werken de RSG, de Oriënt, de basisscholen in Zeewolde en het bedrijfsleven van Zeewolde samen. De gemeente Zeewolde ondersteunt het LOCT Zeewolde actief. In 2018 is RSG Levant verbouwd. Het technieklokaal voor de Oriënt in het schoolgebouw van de RSG wordt ook aan het LOCT ter beschikking gesteld. Om techniek in de regio en het technisch onderwijs in Harderwijk verder te versterken en te positioneren zijn in 2018 de eerste verkennende gesprekken met de gemeente Harderwijk, het mbo en vmbo Landstede gestart.

In het kader van de Wet passend onderwijs hebben scholen een zorgplicht en zijn scholen verantwoordelijk om alle leerlingen een passende onderwijsplek te bieden.

Schoolbesturen verbinden zich met elkaar in samenwerkingsverbanden en organiseren ondersteuning. RSG Slingerbos | Levant is aangesloten bij het samenwerkingsverband Stichting Leerlingenzorg NW-Veluwe waarin de VO-scholen en het VSO uit de regio samenwerken bij het realiseren van onderwijs en ondersteuning voor elke leerling met een speciale onderwijs- of ondersteuningsbehoefte. Doelen hierbij zijn: de leerling een ononderbroken ontwikkeling te laten doormaken, voortijdig schoolverlaten te voorkomen en instroom in het VSO te beperken.

De Wet passend onderwijs schrijft ook voor, dat gemeenten en samenwerkingsverbanden een zogenoemd 'Op Overeenstemming Gericht Overleg' (OOGO) moeten voeren.

Gemeenten en het onderwijsveld trekken gezamenlijk op om de inhoudelijke verandering te kunnen realiseren. Partijen leggen plannen aan elkaar voor en gaan in gesprek over gemeenschappelijke thema's om te voorkomen dat langs elkaar heen gewerkt wordt of gaat worden. De RSG neemt met de andere scholen en de gemeente deel aan het Onderwijsplatform in Harderwijk en het OOGO in Zeewolde.

De school maakt tevens deel uit van het samenwerkingsverband VSV. Hierin participeren VO-scholen, het mbo, het RBL en gemeentelijke overheden. Doelstelling is het aantal voortijdig schoolverlaters in de regio te verkleinen. Om deze doelstelling te bereiken zijn gerichte maatregelen ingezet, zoals de plusvoorziening voor overbelaste jongeren, Toekomsttraject en doorstroomactiviteiten vo-mbo.

De maatschappelijke stage is niet langer verplicht. Toch is vrijwilligerswerk als schoolvak en de ervaring die het jongeren oplevert zo belangrijk dat de gemeenten, scholen (waaronder de RSG) en steun-/servicepunten vrijwilligerswerk/maatschappelijke stage in de regio Noord-Veluwe en Zeewolde ermee doorgaan.

Daarnaast is de RSG aangesloten bij een aantal samenwerkingsverbanden die vooral te maken hebben met de profilering van de school. Zo is de school lid van het netwerk tweetalig onderwijs, aangesloten bij het Nuffic en maakt de school deel uit van het landelijk ELOS-netwerk (Europa als Leeromgeving Op Scholen).

Bovendien is de school Universumschool, gericht op het bevorderen van het bèta-onderwijs (later voortgezet als bèta excellent school).

De RSG is erkend als Technasium en deelnemer aan de Technasium-regio Flevoland. Dat houdt in dat de school met andere Technasium-scholen deze vorm van onderwijs verder ontwikkelt.

De RSG werkt samen met ROC's om leerlingen die daarvoor in aanmerking komen de gelegenheid te bieden alsnog een diploma te behalen via het Voortgezet Algemeen Volwassen Onderwijs (VAVO).

Tot slot wordt deelgenomen aan verschillende regionale en landelijke leernetwerken door bestuur, directie, programmamanagers, teamleiders, vakgroepvoorzitters, docenten, stafleden en onderwijsondersteuners.

Hoofdstuk 4

Behaalde resultaten / feiten 2018

4.1 Algemeen

In hoofdstuk 3 staan de strategie en het beleid van RSG Slingerbos | Levant met betrekking tot de verschillende gebieden beschreven. In dit hoofdstuk informeren wij u over de feiten dan wel behaalde resultaten in 2018.

4.2 Onderwijsontwikkelingen in 2018

Koers van de RSG en strategische meerjarenvisie

In 2018 is de strategische meerjarenvisie 2014-2018, waarin de koers van de RSG staat beschreven, doorontwikkeld. De meerjarenvisie 2019-2023 wordt begin 2019 vastgesteld, gepubliceerd en gedeeld met betrokkenen. Voor meer informatie verwijzen wij u naar paragraaf 3.1.

Verkenning bestuurlijke samenwerking openbaar po en vo op de Veluwe

De verkenning tot bestuurlijke samenwerking met Stichting Proo en RSG N.O.-Veluwe, voor zowel primair als voortgezet openbaar onderwijs op de Veluwe, is in 2018 vervolgd. Door het meer samen oppakken van onderdelen zoals strategisch personeelsbeleid, professionalisering en bedrijfsvoering kan meerwaarde worden gecreëerd. Daarnaast kan door krachtenbundeling een stevige basis worden gelegd voor bijvoorbeeld onderwijsinnovatie en doorlopende leerlijnen. Samenwerking reduceert kwetsbaarheid en versterkt het lerend vermogen.

De verkenning heeft uiteindelijk geresulteerd in de wens voor een duurzame samenwerking per 1 april 2019. De bestuurders willen een krachtig openbaar, algemeen toegankelijk onderwijsaanbod in de regio neerzetten en een gezamenlijke visie uitwerken op o.a. de hele leerlijn po-vo.

Begin 2019 is de besluitvormingsfase afgerond. De toezichthoudende organen (RvT, MR en gemeenten) hebben ingestemd met de bestuurlijke samenwerking die per 1 april 2019 wordt gerealiseerd.

Verkenning samenwerking po en vo Harderwijk en Zeewolde

De contacten met het primair en voortgezet onderwijs in Harderwijk en Zeewolde zijn geïntensiveerd door onder andere voor het primair onderwijs gastlessen en projecten te verzorgen en met alle scholen overleg te hebben over doorlopende leerlijnen.

Begin 2018 hebben de scholen in Zeewolde een intentieverklaring tot samenwerking ondertekend. Alle schoolbesturen (po, vo, sbo) willen voor ieder kind in Zeewolde een passende leerroute. Dat betekent: afstemming van het onderwijsaanbod, ontwikkelen doorlopende leerlijnen, delen van kennis en expertise, en samenwerking (in welke vorm dan ook).

In Harderwijk zijn de schoolbesturen po en vo ook gestart met een strategische verkenning over doorlopende leerlijnen, 10-15 onderwijs, passend onderwijs etc. Het traject wordt in 2019 vervolgd.

Opleidingen en leerroutes

Leren komt bij ons op de allereerste plaats. En leren gaat het beste als je werkt op het niveau dat bij je past. Iedere leerling wordt uitgedaagd om het maximale uit zichzelf te halen. Bij de RSG kunnen leerlingen kiezen uit twee leerroutes: de reguliere leerroute of de leerroute gepersonaliseerd leren (gpl) waarbij de leerling zelf aan het roer staat en samen met een coach bepaalt op welke manier, niveau en tempo de eigen doelen gehaald worden.

Opleidingen

Onze school heeft een breed onderwijsaanbod. Binnen de leerroutes kan uit verschillende opleidingen worden gekozen. Naast RSG Breed biedt RSG de volgende profileringen: Technasium (h/v), sportklas (m/h/v) en tweetalig vwo (m.u.v. leerroute gpl). Gezien het succes van het twvo en om het tweetalig onderwijsaanbod op onze school te versterken, is in 2018 het tweetalig onderwijs op beide locaties uitgebreid naar de havo. De RSG is de enige school in deze regio die een thavo aanbiedt.

Een mavo-leerling kan na de brugklas kiezen voor de wereldklas waarin de leerling extra Engels krijgt en diverse activiteiten worden ondernomen met een Engelstalig karakter. Vanwege de nieuwe profilering thavo zal de wereldklas voor havo-leerlingen gefaseerd verdwijnen. Brugklasleerlingen die in juli 2018 zijn ingestroomd, kunnen voor leerjaar 2 niet meer kiezen voor een wereldklas havo.

Leerlingen die geïnteresseerd zijn in kunst en cultuur en die het leuk vinden om creatief bezig te zijn kunnen zich in de onderbouw aanmelden voor het project KUNSTbreed. Op het gebied van internationalisering en bèta wordt tevens een groot aantal verschillende activiteiten georganiseerd.

Om toegelaten te worden op de RSG is het advies van de leerkracht van de basisschool belangrijk. De leerling wordt in principe geplaatst in de leerroute die door de basisschool geadviseerd wordt.

Wij vinden het erg belangrijk om kwaliteit te leveren. Onze examenresultaten liggen doorgaans op of boven het landelijk gemiddelde. Naast hoge examenresultaten heeft de RSG de ontwikkeling van vaardigheden hoog in het vaandel staan.

OLC RSG Levant

Leerroutes: reguliere leerroute en leerroute gepersonaliseerd leren (gpl)

RSG Slingerbos

Op beide locaties kunnen de leerlingen kiezen voor een reguliere leerroute of voor de leerroute gepersonaliseerd leren. In schooljaar 2018-2019 is, na 3 jaar, de pilot gepersonaliseerd leren bij RSG Slingerbos omgezet in een definitieve leerroute. Gepersonaliseerd leren is gericht op persoonlijke behoeften, ambities en talenten van leerlingen. Het leren wordt ondersteund door een learning portal. De leerlingen maken met hulp van een docentcoach eigen keuzes en bepalen hun eigen tempo en niveau met de verwachting dat er meer regie wordt gevoerd op het eigen leerproces en de motivatie om te leren toeneemt.

Om het eigenaarschap nog meer te stimuleren en een echte leergemeenschap te creëren waarin gpl-docenten en gpl-leerlingen in een eigen omgeving kunnen samenwerken, is bij RSG Slingerbos met ingang van schooljaar 2018-2019 een tijdelijke aanbouw voor 4 jaar gerealiseerd. Hierdoor kan de gpl-route zich verder ontwikkelen en versterken en wordt tevens ruimte in het schoolgebouw gecreëerd om onze onderwijskundige ambitie te verwezenlijken. Ook voor het reguliere onderwijs is er behoefte aan meer fysieke ruimte om op diverse manieren les te kunnen geven en te krijgen en om het leren beter te kunnen faciliteren. Omdat we het belangrijk vinden dat ook onze leerlingen in de reguliere leerroute begeleid keuzes kunnen maken die bij hen passen, op basis van hun leerontwikkeling en op basis van hun interesse, zullen coaching en het bieden van maatwerk in het reguliere onderwijs in de komende jaren doorontwikkeld worden.

coachgesprek gepersonaliseerd leren

RSG Levant

Ook in Zeewolde worden genoemde twee leerroutes aangeboden. In schooljaar 2018-2019 heeft RSG Levant er echter voor gekozen om de reguliere leerroute door te ontwikkelen naar een meer gepersonaliseerde leerroute waardoor de actieve betrokkenheid van alle leerlingen en de motivatie om te leren worden verhoogd. De krachtigste elementen uit de reguliere en gepersonaliseerde leerroute worden samengevoegd, zodat alle nieuwe brugklasleerlingen met ingang van schooljaar 2019-2020 starten in dezelfde leerroute en werken vanuit één visie op leren. De nieuwe leerlingen wordt geleerd om te denken en te werken vanuit leerdoelen. Hij/zij wordt daarbij ondersteund en begeleid door coaches om steeds meer keuzes te maken en eigenaarschap te pakken binnen zijn/haar eigen leerproces. Naast kennis is er aandacht voor vaardigheden. Het onderwijs wordt meer op maat waardoor het beter recht doet aan de verschillen tussen leerlingen.

Internationalisering

De taakverdeling bij internationalisering is in 2018 niet gewijzigd. Er is een wereldklas-coördinator mavo, een coördinator havo onderbouw schoolbreed, en een overkoepelende coördinator.

Op beide locaties is in schooljaar 2018-2019 gestart met een brugklas tweetalig havo. Deze klassen vallen onder de afdeling tweetalig vwo. Een speciale projectgroep houdt zich bezig met het programma dat aan de officiële vereisten moet voldoen. De tweetalige havo komt gaandeweg in de plaats van het wereldklasprogramma op de havo.

Eind 2018 is het Erasmus+ project 'On the move in Europe' over migratie, vluchtelingenstromen en democratische vorming geëindigd. De wereldklasleerlingen uit klas 3 hebben aan dit project gewerkt. Een afvaardiging van deze leerlingen is mee geweest naar de projectbijeenkomsten in een aantal deelnemende landen. Als vervolg op dit project nemen de wereldklasleerlingen uit havo 3 op locatie Slingerbos deel aan een 'buddy-project', in samenwerking met de gemeente Harderwijk en de ISK. Het doel is om vluchtelingen en Nederlandse leerlingen met elkaar in contact te brengen tijdens zes gezamenlijke projectmiddagen.

Klas 3 van het tvwo neemt deel aan het Erasmus+ project HIVEMIND, met longterm uitwisselingen van drie maanden in het buitenland.

In het wereldklasprogramma is aandacht besteed aan Europa, met excursies naar Den Haag, Brussel en de presentatie van de jaarlijkse Europa-markt. Samenwerking met buitenlandse leeftijdsgenoten heeft plaatsgevonden in een skype-project met een school in Litouwen en Roemenië, een schrijfproject met een school in Hannut (Franstalig België) en in Waltrop (Duitsland) met een ontmoeting tijdens een dagexcursie over-en-weer. Verdere activiteiten zijn: een uitwisseling met een school in Århus (Denemarken), bovenbouw-uitwisselingsreizen met scholen in vijf verschillende landen en een cultuurreis naar Londen.

In de bovenbouw worden de leerlingen voorbereid op het Anglia- of een gelijkwaardig internationaal erkend examen Engels. Het is de bedoeling dat ze een profielwerkstuk maken over een internationaal onderwerp met een inleiding of samenvatting in het Engels.

skype-project

Rekenen

In de afgelopen jaren is de regelgeving rondom de rekentoets een aantal keer gewijzigd. De rekentoets moet nog wel steeds gemaakt worden en is een voorwaarde om te kunnen slagen, maar sinds vorig schooljaar niet meer mee in de zak-slaagregeling van het eindexamen. Deze regeling blijft van kracht voor leerlingen die in schooljaar 2018-2019 examen doen.

Voor leerlingen die vanaf schooljaar 2019-2020 examen doen geldt een nieuwe regeling omdat de centrale rekentoets definitief wordt afgeschaft. Het rekenonderwijs en toetsing worden geïntegreerd in het vak wiskunde. De vakgroep wiskunde werkt sinds schooljaar 2017-2018 met de nieuwste module van Moderne Wiskunde waarin rekenen, dekkend voor alle domeinen, wordt aangeboden. De aparte rekenles in de brugklas is komen te vervallen. De nieuwe module voorziet ook in bruikbare toetsen in de hogere leerjaren. Met ingang van schooljaar 2018-2019 wordt de methode Got-It-rekenen dan ook niet meer ingezet. Leerlingen die hun rekenvaardigheid willen onderhouden en/of verbeteren kunnen daarvoor gebruik maken van Rekensite.nl van VO-Content die voor alle leerlingen van de RSG beschikbaar is.

Een andere kijk op onderwijs

In schooljaar 2016-2017 is voor de vijfde keer de interne cursus 'Een andere kijk op onderwijs' gestart met tien medewerkers. De cursus is bedoeld voor medewerkers met ambitie en die zich verder willen ontwikkelen of door willen groeien naar schoolleider. Door het volgen van deze cursus krijgen de deelnemers meer inzicht in een groot aantal beleidsterreinen die het onderwijs in Nederland betreft. De cursus bestaat uit een aantal workshops die verdeeld over twee schooljaren bij RSG Slingerbos worden gegeven. De workshops worden verzorgd door een deskundige op het desbetreffende beleidsterrein.

In schooljaar 2016-2017 zijn de onderwerpen Bestuurlijke inrichting, Onderwijs in de samenleving, Financiën en Onderwijsrecht behandeld. In schooljaar 2017-2018 hebben de workshops Kwaliteit van het onderwijs, Zicht op kwaliteit van de medewerker (facultatief) en (Onderwijskundig) leiderschap en de lerende organisatie plaatsgevonden. Als afsluiting van de cursus hebben de deelnemers een eindopdracht uitgevoerd waarbij zij zelf een vraagstelling over één van de onderwerpen hebben geformuleerd en onderzocht. De uitkomsten van de opdracht zijn in oktober 2018 aan de andere cursisten gepresenteerd. Alle deelnemers hebben als bewijs van deelname een certificaat ontvangen.

Huiswerkbegeleiding

De RSG biedt op beide locaties tegen een gunstig tarief huiswerkbegeleiding aan. De huiswerkbegeleiding in Harderwijk wordt verzorgd door Instituut HIP. Ouders hebben als het gaat om huiswerkbegeleiding dan ook uitsluitend contact met Instituut HIP. De huiswerkbegeleiding op locatie Levant wordt verzorgd door een medewerker van de RSG.

Maatschappelijke stage

Voor de periode 2018-2022 hebben de RSG en andere partners in maart 2018 opnieuw een samenwerkingsovereenkomst maatschappelijke stage Noord-Veluwe en Zeewolde ondertekend. Niet omdat de maatschappelijke stage verplicht is, maar omdat vrijwilligerswerk als schoolvak en de ervaring die het jongeren oplevert zo belangrijk is dat de gemeenten, scholen en steun-(service)punten vrijwilligerswerk/maatschappelijke stage in de regio Noord-Veluwe en Zeewolde hiermee door willen gaan.

Loopbaan- en oriëntatiebegeleiding (LOB)

De RSG heeft een LOB-beleid dat bestaat uit een beleidsplan en een werkplan per afdeling en per leerjaar. De werkplannen bestaan uit LOB-activiteiten. Het LOB-programma wordt jaarlijks geëvalueerd en, indien nodig, aangepast.

In 2018 is de voortgang van LOB zichtbaar gemaakt in Magister. De leerling is eigenaar van zijn LOB-portfolio die de leerling op verzoek van de mentor deelt of toont. Per schooljaar zijn er twee beoordelingsmomenten door de mentor. Het decanaat zal zich het komende schooljaar buigen over een handboek LOB die ouders en leerlingen via onze site kunnen raadplegen met als doel de betrokkenheid bij LOB te vergroten. In vervolg hierop is in samenwerking met een directielid het visiedocument LOB herschreven. Dit nieuwe visiedocument 2019-2023 geeft aan hoe LOB vorm krijgt binnen de school. Er is ook verder gewerkt aan een uitbreiding van de keuzemogelijkheden voor mavo-leerlingen mits dit roosterteknisch mogelijk blijkt te zijn. Leerlingen die van klas 2 naar klas 3 gaan, kunnen nu drie profielvakken kiezen in plaats van twee. Verder mogen Frans en Duits, en geschiedenis en aardrijkskunde naast elkaar gekozen worden. Hiermee kunnen de leerlingen meer opties openhouden en is er geen 'gedwongen keuze' meer. Ook nieuw in klas 2 is het kiezen van een profiel voor klas 3. Dit gebeurde hiervoor alleen van klas 3 naar 4. Deze verandering was noodzakelijk omdat de leerlingen volgens de elementcodetabel uit de Staatscourant ingedeeld moeten worden in Magister.

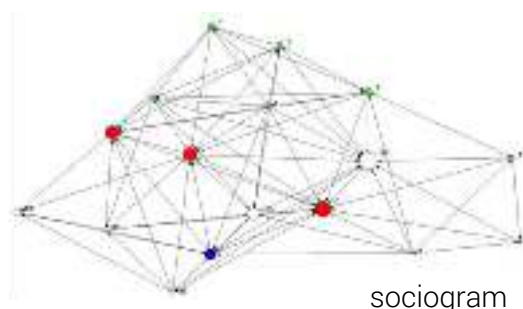
In schooljaar 2018-2019 is voor het eerst een brede voorlichtingsavond georganiseerd voor alle leerlingen uit de onder- en bovenbouw. De decanen hebben op deze avond de voorlichting over de profielkeuze verzorgd. Er was een mbo-, hbo- en wo-markt en door verschillende instellingen is voorlichting gegeven over 'studeren op het mbo, hbo of wo'. De opkomst was groot hetgeen resulteert in het feit dat er volgend jaar wederom een soortgelijke brede voorlichtingsavond wordt georganiseerd.

Kennisgroep Excellentie

De Kennisgroep Excellentie heeft onderzoek gedaan in scholen die zich richten op excellent onderwijs. Onder excellent onderwijs wordt verstaan, dat ongeacht de achtergrond van leerlingen buitengewone resultaten worden gehaald door een hoge kwaliteit van les geven en leren. De onderzoeken worden uitgevoerd door docenten en worden begeleid door een universiteit, opdat het onderzoek wetenschappelijk verantwoord plaatsvindt. Bij de RSG hebben vier docenten, in samenwerking met twee andere VO-scholen, bijgedragen aan het praktijkonderzoek naar het verbeteren van onderzoeksvaardigheden van vwo-leerlingen. De RSG heeft voor deelname aan dit drie jaar durende onderzoek NRO-subsidie ontvangen die zij volledig heeft ingezet voor het onderzoek.

Het TIAS Governance Lab heeft gedurende deze drie jaar samen met zeven schoolbestuurders gewerkt aan de theorie en praktijk van het onderwijsbestuur. Door middel van gesprekken, sociale netwerkanalyse, vragen over visie, vertrouwen, het stellen van doelen en interventies is kennis verzameld over besturen en het belang van sociale relaties en interacties tussen bestuurders, stafleden en schoolleiders. Het onderzoek is in 2018 afgerond. De opgedane kennis is in april 2018 met de schoolbestuurders gedeeld. Tevens is er gesproken over het bestuurlijk vermogen en de positionering van de staf, bestuurder en schoolleiders in de onderwijsorganisatie en hoe dit kan veranderen over de tijd.

De resultaten van het onderzoek naar het bestuurlijk vermogen in 2016 en 2018 zijn in juli 2018 door het CvB gedeeld met directie en managementteam.

Subsidie Doorstroomprogramma vmbo-havo en vmbo-mbo

Medio 2017 heeft de RSG subsidie aangevraagd op grond van het Besluit vaststelling beleidskader subsidies doorstroomprogramma's vmbo-mbo en vmbo-havo.

Doorstroom vmbo-havo

De toegekende subsidie wordt ingezet om aansluitingsproblemen die mavo-leerlingen uit klas 4 ervaren bij de overstap naar havo 4, zoveel mogelijk te ondervangen en een betere doorstroom te garanderen van mavo 4 naar havo 4.

Er is per overstapmoment een subsidie van €24.500 vastgesteld. Er zijn twee overstapmomenten. In september 2017 en januari 2018 is de subsidie uitgekeerd. Voor de verstrekte subsidie heeft de RSG in schooljaar 2017-2018 en 2018-2019 de volgende activiteiten verricht:

Eind 2017 zijn alle vakgroepen benaderd met de vraag eventuele hiaten in kennis en vaardigheden door te geven. Naar aanleiding van de inventarisatie is zowel in januari/februari als in september/oktober 2018 extra ondersteuning door Instituut HIP geboden aan havo 4-leerlingen (afkomstig van mavo 4) voor de vakken Nederlands en wiskunde om uitval door taalachterstand of tekort aan wiskundig inzicht te voorkomen. In mei 2018 zijn door een RSG-docent extra cursussen gegeven aan mavo 4-leerlingen voor wiskunde A en B. De cursussen zijn afgesloten met een toets. In dezelfde maand hebben havo 4-leerlingen (afkomstig van mavo 4) hun ervaringen gedeeld met mavo 4-leerlingen waarbij de mavo-leerlingen in de gelegenheid zijn gesteld vragen te stellen. Hierdoor krijgen mavo-leerlingen een duidelijker beeld van de inhoud van een havo-opleiding en beroepen waarvoor je met een havo-opleiding kunt worden opgeleid. Het doel hiervan is om leerlingen gemotiveerder aan de havo te laten starten met als gevolg minder uitval.

Doorstroom vmbo-mbo

In 2017 is voor 35 vmbo-tl-leerlingen een subsidieaanvraag ingediend van €24.500 voor twee overstapmomenten in de schooljaren 2017-2018 en 2018-2019. Met de inmiddels toegekende subsidie wil de RSG de doorstroom naar het mbo versterken, en meer interesse bij de leerlingen opwekken voor een technische opleiding. Onze huidige vmbo-tl-afdeling kenmerkt zich door alleen een aanbod van de reguliere examenvakken. Er is een uitgebreid LOB-programma met o.a. een snuffelstage op het mbo en stages in praktijkomgevingen, maar er worden geen praktijk-/beroepsgerichte vakken aangeboden. Om de leerlingen beter voor te bereiden op een mbo-opleiding wil de RSG plus-vakken gaan aanbieden die aansluiten op het mbo, en mbo-vaardigheden zoals plannen en organiseren gaan versterken. Door opnieuw naar de mavo-lessentabel in de onderbouw te kijken wordt ruimte gecreëerd om bovenstaande te kunnen aanbieden.

Curriculum.nu

Eind 2017 heeft de RSG een aanvraag ingediend om deel te nemen als ontwikkelschool aan het project 'curriculum.nu'. Curriculum.nu is een gezamenlijk initiatief van de Onderwijscoöperatie, PO-raad, VO-raad, AVS, LAKS en Ouders & Onderwijs. In de uitvoering wordt inhoudelijk samengewerkt met SLO. Een ontwikkelschool geeft feedback en spant zich in om het materiaal uit een ontwikkelteam te testen of op te reflecteren. De RSG is geselecteerd als ontwikkelschool voor curriculumontwikkeling van het vak Nederlands. Begin 2018 zijn negen ontwikkelteams gestart, bestaande uit leraren en schoolleiders uit het primair en voortgezet onderwijs. In verschillende stappen beantwoorden de teams de vraag wat leerlingen zouden moeten kennen en kunnen, en wat er tot het onderwijs-curriculum zou moeten behoren. Aan elk ontwikkelteam worden scholen gekoppeld. Deelnemers aan de ontwikkelteams en -scholen ontvangen een vergoeding waarmee de vervanging van leraren en schoolleiders kan worden geregeld. De RSG heeft een subsidie ontvangen van €29.399 waarmee een team met drie docenten is samengesteld.

Technasium

Lenteschool

Met behulp van de subsidieregeling Lente-/Zomerscholen VO heeft de RSG in mei 2018 voor de tweede keer een lenteschool georganiseerd met als doel doubleren te voorkomen. Als blijkt dat leerlingen in de zogenaamde gevarenzone zitten en nog kans maken om over te gaan, kunnen leerlingen op de lenteschool hiaten wegwerken voor een bepaald vak, bepaalde vaardigheden aanleren etc. Zij kunnen in maximaal twee vakken gericht bijgespijkerd worden waardoor ze steviger uitgerust de laatste toetsweek ingaan en gemotiveerder blijven omdat ze hun resultaten nog kunnen verbeteren. In totaal hebben 50 leerlingen uit de voorexamenklassen deelgenomen. De lessen en trainingen zijn verzorgd door trainers en coaches van De Lesfabriek.

Examentrainingen

Examenleerlingen is de mogelijkheid geboden om als extra training in de meivakantie tegen gereduceerd tarief een examentraining te volgen. De tweedaagse trainingen zijn door Lyceo verzorgd op locatie Slingerbos in Harderwijk. In totaal zijn er 93 examentrainingen gevolgd.

Passend onderwijs

In 2017 zijn binnen het team leerlingenzorg en -begeleiding mooie stappen gezet in de professionalisering van diverse medewerkers op het gebied van o.a. hoogbegaafdheid en huiselijk geweld. Ook in 2018 is volop ruimte gegeven om zich te scholen en te professionaliseren op thema's als rouwverwerking en burn out.

Verder is in 2018 gekozen voor een wijziging van de inrichting van het team. Hierbij worden drie verschillende intern begeleiders gekoppeld aan respectievelijk de afdeling onderbouw, bovenbouw en RSG Levant. Dit heeft als belangrijk voordeel dat intern begeleiders dichtbij de werkvloer leerlingen, docenten, teamleiders en leerlingcoördinatoren kunnen ondersteunen. Daarnaast zijn een orthopedagoog en een medewerker op het gebied van faalangstreductie en weerbaarheid schoolbreed inzetbaar. Deze opzet versterkt bovendien de verbinding tussen het team leerlingenondersteuning en de docenten binnen de diverse afdelingen. De eerste signalen over deze structuurwijziging zijn positief, omdat de begeleiding van de leerling sneller en grondiger opgepakt kan worden. Het schoolondersteuningsprofiel is in 2018 met deze wijziging aangepast.

Ook het genotmiddelenprotocol is onder handen genomen. Samen met de leerlingcoördinatoren en een medewerker van Tactus is gewerkt aan een update. In 2019 wordt het definitieve protocol voorgelegd aan de directie.

De samenwerking met externen, maar ook met het samenwerkingsverband is wederom verder gegroeid en vormgegeven. Waar nodig worden arrangementen aangevraagd om leerlingen met speciale zorgbehoeften voldoende ondersteuning en een plek op de RSG te kunnen bieden.

Het aantal leerlingen laat op beide locaties een lichte daling zien, van 2.423 (inclusief VAVO) in schooljaar 2016-2017 naar 2.304 in schooljaar 2017-2018. Dat is een daling van ongeveer 5%. In onderstaande tabel is het aantal leerlingen in schooljaar 2017-2018 weergegeven en de verdeling over de jaarlagen. Er is tevens te zien waar de leerlingen vandaan komen.

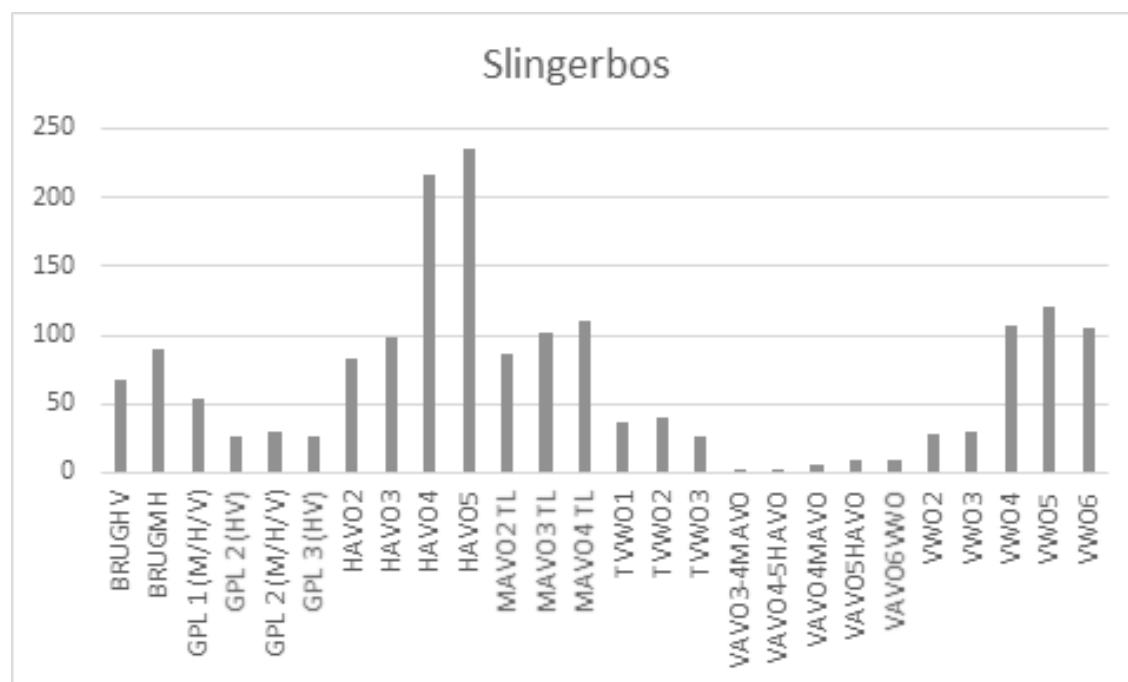
[illegible]

Schoolgrootte en karakteristiek leerlingpopulatie

In de volgende tabellen is het aantal leerlingen in de school in 2018 weergegeven en de verdeling over de diverse leerjaren:

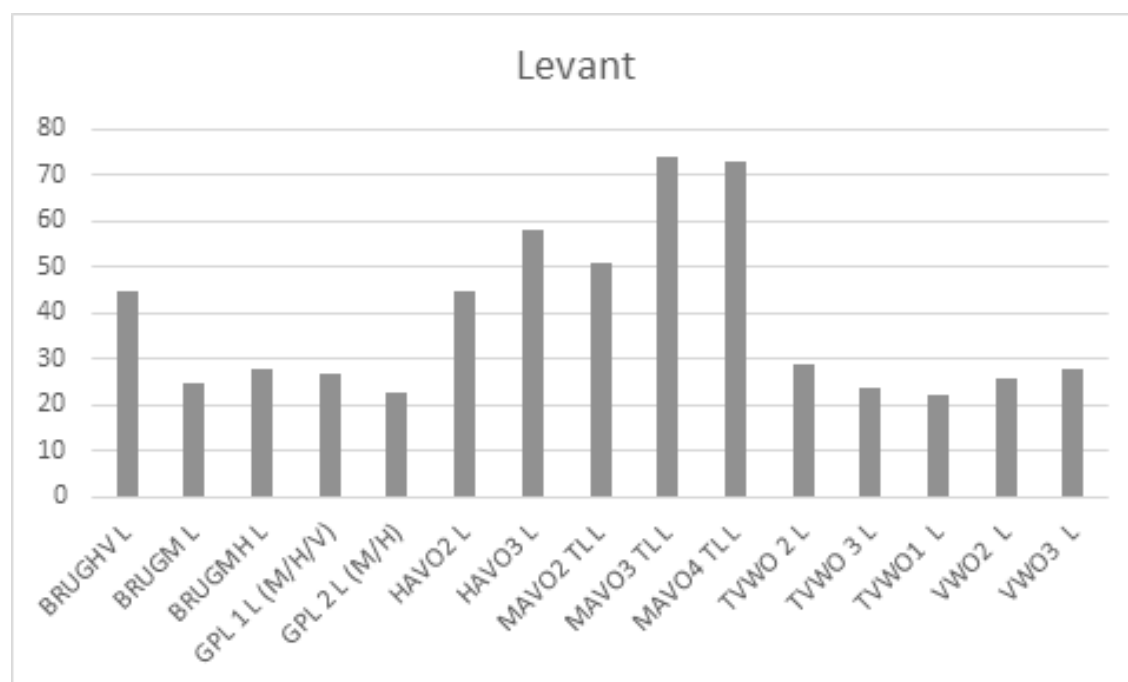
Locatie Slingerbos

1.740 leerlingen, waarvan 907 jongens (52%) en 833 meisjes (48%)

Locatie Levant

578 leerlingen, waarvan 279 jongens (48%) en 299 meisjes (52%)

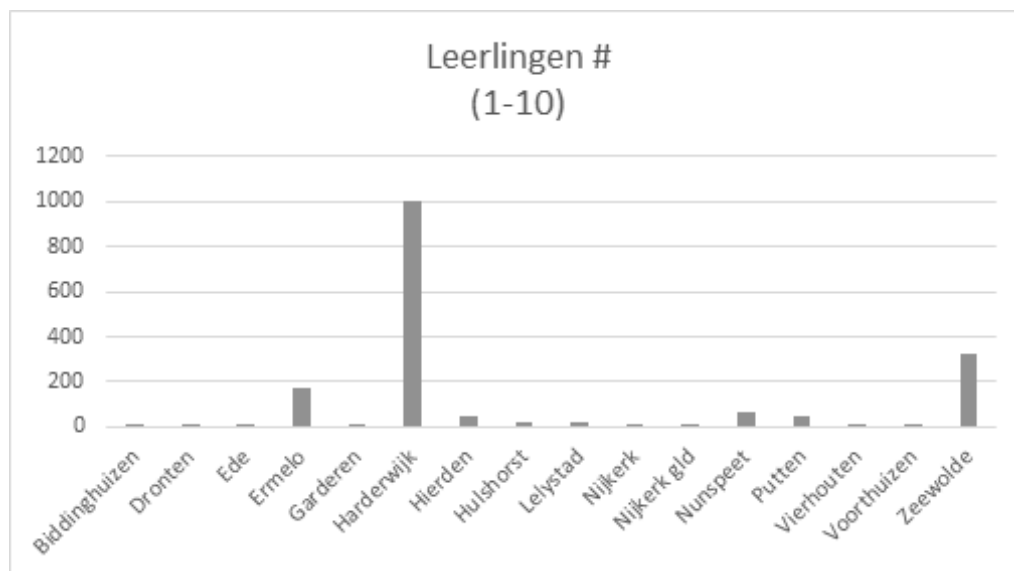

Karakteristiek van de leerlingpopulatie

RSG Slingerbos | Levant heeft een regionale functie. De RSG is de enige school voor openbaar algemeen toegankelijk voortgezet onderwijs in de regio.

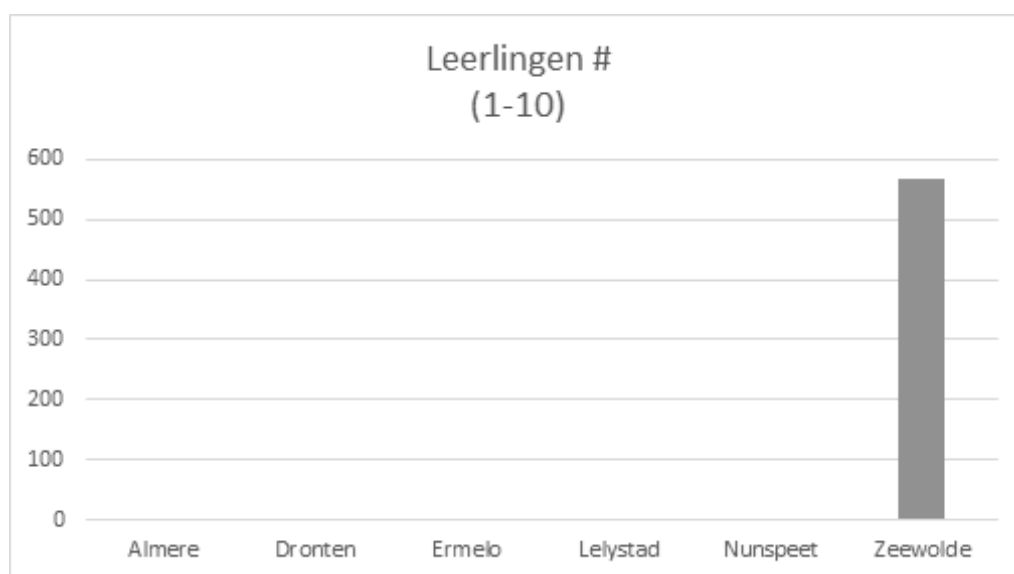
Locatie Slingerbos

Voor locatie Slingerbos is het voedingsgebied Harderwijk en omstreken. Dat wil zeggen een groot gedeelte van de noordwest Veluwerand en Zeewolde.

Locatie Levant

Locatie Levant is de enige school voor voortgezet onderwijs in de gemeente Zeewolde voor mavo, havo en vwo. Daarnaast wordt er in Zeewolde sinds enkele jaren een onderbouw basis- en kaderberoepsgerichte leerweg aangeboden bij de Oriënt. Het onderwijs bij de Oriënt wordt verzorgd door docenten van het Morgen College en RSG Slingerbos | Levant. Sinds medio 2017 is de Oriënt in het schoolgebouw van RSG Levant gehuisvest.

Onderwijsresultaten

De resultaten van ons onderwijsproces over de laatste 3 schooljaren staan in onderstaande tabellen vermeld (eindexamencijfers):

Examen RSG Slingerbos Levant schooljaar 2017-2018								
	Totaal	Tussent. vertr.	Teruggetr.	Gespreid ex. deel 1	Gespreid ex. deel 2	Geslaagd	Gezakt	% geslaagd
vmbo-tl Levant	73					69	4	95%
vmbo-tl Sling.	109		-1			102	6	94%
havo	232			-2	-1	203	28	87%
vwo	104			-1		90	13	90%

Examen RSG Slingerbos Levant schooljaar 2016-2017								
	Totaal	Tussent. vert.	Teruggetr.	Gespreid ex. deel 1	Gespreid ex. deel 2	Geslaagd	Gezakt	% geslaagd
vmbo-tl Levant	86					84	2	98%
vmbo-tl Sling.	108		-1			100	6	93%
havo	234	-2	-2	-1	1	191	38	83%
vwo	116				1	106	10	91%

Examen RSG Slingerbos Levant schooljaar 2015- 2016								
	Totaal	Tussent. vert.	Teruggetr.	Gespreid ex. deel 1	Gespreid ex. deel 2	Geslaagd	Gezakt	% geslaagd
vmbo-tl Levant	86				2	84	2	98%
vmbo-tl Sling.	100	-2			1	90	8	92%
havo	194		-2	-2	1	172	18	91%
vwo	111			-2	1	95	14	87%

4.4 Onderwijsambities en prestaties

Voortgang realisatie bestuursakkoord

Binnen de kwaliteitsagenda Voortgezet Onderwijs staan landelijk beleidsprioriteiten en ambities genoemd die voor de hele sector gelden. Elke school levert daar een bijdrage aan. De prestatiebox die toegekend wordt vanuit het ministerie biedt de school extra financiële middelen om haar afspraken en doelen vanuit het bestuursakkoord te realiseren. De keuze die de school daarin heeft gemaakt, laat zich samenvatten in de volgende ambities:

- Lerende cultuur: de ontwikkeling van de medewerkers wordt verder geprofessionaliseerd, zie HR;
- opbrengstgericht werken: de school wil zich ontwikkelen van goed naar beter. In alle teams wordt planmatig gewerkt aan verbeterpunten die staan beschreven in de teamplannen;
- aandacht voor excellentie in alle afdelingen;
- omgaan met verschillen: doorontwikkeling van gepersonaliseerd leren met daaraan gekoppeld het doen van onderzoek naar de resultaten (meetbare en merkbare resultaten) en het delen van kennis in de organisatie;

- e. aandacht voor kernvakken en taal en rekenen: inzet rekencoördinator en rekencoaches.

Toelichting ambities

In het kader van een lerende organisatie, professionalisering en opbrengstgericht werken zijn verschillende initiatieven genomen, zodat medewerkers zich kunnen ontwikkelen en professionaliseren om zo uiteindelijk de onderwijskwaliteit tot een nog hoger niveau te brengen:

- De RSG heeft een abonnement op Kwaliteitscholen. Met deze tool kunnen medewerkers zelf vragenlijsten genereren en uitzetten om hun eigen functioneren in kaart te brengen. Op eenvoudige wijze kunnen docenten aan de hand van feedback hun lessen aanscherpen en komen tot meer kwaliteit in de les;
- Door middel van collegiale visitatie leren medewerkers van elkaar. Ook in 2018 hebben veel docenten lessen van collega's bijgewoond (interview);
- Op individueel en teamniveau zijn opleidingen of cursussen gevolgd om competenties te versterken. In 2018 zien we een toename van de inzet van het scholingsbudget. De scholing die is gevolgd is voornamelijk gericht op het ontwikkelen van coachende vaardigheden van de docent en het vergroten van de vakkennis;
- In schooljaar 2016-2017 zijn tien medewerkers gestart met de interne tweejarige cursus 'Een andere kijk op onderwijs' om meer inzicht te krijgen in een groot aantal beleidsterreinen die het onderwijs in Nederland betreft. In 2018 hebben de deelnemers met een onderzoek de cursus afgerond.

In het kader van omgaan met verschillen is o.a. het volgende gerealiseerd:

- Vanwege de leerroute gepersonaliseerd leren hebben betrokken docenten en coaches deelgenomen aan een training;
- Daarnaast zijn er intern verschillende trainingen gegeven over didactisch coachen en pedagogisch didactische principes;
- Docenten kunnen op beide locaties gebruik maken van onderwijsondersteuning ten behoeve van het primaire proces;
- Er is tevens geïnvesteerd in coachend leiderschap in de school.

Voor bovenstaande activiteiten heeft de RSG in 2018 een bedrag van €683.514 ontvangen. Dit bedrag is volledig besteed.

4.5 HR

De schoolvisie en de te realiseren doelen zijn het uitgangspunt voor alle HR-interventies. Vanuit verbinding en samenwerking streven we naar professionalisering van de organisatie en haar medewerkers. In 2018 is de effectuering van een nieuwe managementstructuur en de selectie van nieuwe teamleiders daar een belangrijk onderdeel van geweest. Met twee nieuwe teamleiders is het MT in 2018 compleet. Zowel de directie als het MT hebben een ontwikkeltraject doorlopen waarbij kennis van de eigen en gezamenlijke krachten en ontwikkelpunten uitgangspunt was. Daarnaast is binnen de teams het gesprek over eigentijds onderwijs met zowel de individuele medewerker als binnen het team kracht bijgezet. Dit heeft geresulteerd in een meer specifieke opzet en aanpassing van onderwijs dat tegemoetkomt aan de ambities van de school.

Opzet visie HR

Nu de strategische meerjarenvisie van 2014-2018 ten einde loopt vraagt dit om een beeld van HR voor de komende jaren. Er zijn door HR in 2018 diverse activiteiten ondernomen om een beeld te vormen van de benodigde strategische HR-ontwikkeling voor de komende jaren. Zo heeft in samenspraak met medewerkers, leiding en directie een evaluatie van de gesprekscyclus plaatsgevonden, is een verkenning gedaan naar de opleidings- en ontwikkelbehoeften voor de komende jaren, is het verzuimbeleid geëvalueerd en zijn er diverse bezoeken geweest bij andere scholen om kennis op te doen over de digitale HR-ontwikkeling. E.e.a. heeft geresulteerd in een eerste opzet van de strategische HR-visie voor de komende jaren welke is verwerkt in de strategische meerjarenvisie 2019-2023.

Ontwikkeling schoolleiding, directie en medewerkers

In 2018 is het volledige ontwikkelbudget gebruikt voor opleidings- en ontwikkelbehoeften van teams en medewerkers. Medewerkers is de ruimte en tijd geboden om in samenspraak met hun leidinggevende opleiding en cursussen te volgen in lijn met de persoonlijke en organisatieontwikkeling. Naast de individuele ontwikkeling is een belangrijk deel van het budget gebruikt voor het versterken van de coachingsvaardigheden van docenten met het oog op de nieuwe opzet van het onderwijs op locatie Levant.

Daarnaast is geïnvesteerd in teamontwikkeling van MT, directie en vakgroep. De samenwerking van de schoolleiding in de ontwikkeling van het onderwijs is essentieel. Het ontwikkeltraject dat in 2017 is gestart is door directie en teamleiders in 2018 afgerond. Zij hebben samen een traject doorlopen met behulp van o.a. Insights Discovery waarbij het eigen en gezamenlijke profiel uitgangspunt waren voor diverse sessies over eigen en gezamenlijke waarden. De inzichten hebben geholpen om de gezamenlijke effectiviteit te vergroten en te versterken. Daarnaast was versterking van de feedback-vaardigheden onderdeel van het traject. Het ontwikkeltraject heeft als opbrengst dat directie en teamleiders samen het leiderschap en de onderlinge samenwerking stevig hebben kunnen vormgeven hetgeen vertrouwen geeft om de transitie van het onderwijs goed te kunnen begeleiden.

In het verlengde hiervan hebben er twee ontwikkelsessies plaatsgevonden tussen bestuur en directie waarin is verkend wat nodig is om tot gezamenlijke prestaties te komen. De sessies hebben ertoe geleid, dat in gezamenlijkheid gedeelde principes zijn geformuleerd die richtinggevend zijn bij het vormgeven van de onderwijsontwikkeling. De leidende principes zullen regelmatig met elkaar worden doorlopen om elkaar zo scherp te houden.

Tot slot heeft het conciërgeteam van locatie Slingerbos een gezamenlijk ontwikkeltraject doorlopen waardoor de gedeelde visie op het werk en de samenwerking is versterkt. Er zijn ook plannen gemaakt om de samenwerking met het conciërgeteam van locatie Levant te verstevigen. Dit zal in 2019 zijn vervolg krijgen.

Evaluatie gesprekscyclus

Het vormgeven van een gesprekscyclus was in de periode 2014-2018 een belangrijke opdracht voor HR. Conform afspraak is de cyclus voor docenten in 2018 geëvalueerd. In de enquête zijn de stellingen over de gesprekscyclus in zijn algemeenheid op of iets boven een 3 op een schaal van 1-4 gewaardeerd. Op een schaal van 1-10 zou dit een 7,5 zijn. Uit de opmerkingen is naar voren gekomen dat niet altijd duidelijk is van wie de gesprekscyclus is. Is het een beoordelingsinstrument van het management of is het een ontwikkelinstrument voor docenten? En wat zegt dit vervolgens over de inhoud van de gesprekken die er worden gevoerd? Het antwoord hierop is dat de cyclus van zowel de medewerker als de leidinggevende is. Beiden doen er hun voordeel mee.

Er is geadviseerd om de gesprekscyclus te continueren en op onderdelen meer maatwerk toe te passen. Daarnaast is geadviseerd om in de dagelijkse praktijk meer feedback te geven op functioneren en prestaties en hier niet mee te wachten tot het gesprek in het kader van de gesprekscyclus.

Werving, selectie en introductie van docenten

Met het oog op de te verwachten uitstroom per 1 augustus 2018, op grond van leeftijd, is in 2018 al vroeg in het jaar begonnen met het voeren van kennismakings- en selectie-gesprekken. Er is ook gebruik gemaakt van LinkedIn om vacatures onder de aandacht te brengen. Door eerder te gaan werven was de kwaliteit van de reacties hoger, was er meer tijd voor het selecteren van de juiste kandidaat en kon de werkdruk die het invullen van alle vacatures met zich meebrengt, verdeeld worden over een langere periode. In totaal zijn in 2018 twee teamleiders geworven, zijn er twintig nieuwe docenten per 1 augustus gestart en zijn er twee tijdelijke vacatures ingevuld. Op één vacature na zijn alle vacatures in 2018 ingevuld met gekwalificeerde docenten. De nog openstaande vacature is door een medewerker van een extern bureau ingevuld, twee medewerkers zijn gedetacheerd vanuit respectievelijk het PO en een andere VO-school. Er zijn twee medewerkers in opleiding voor hun bevoegdheid. De overige docenten zijn allen bevoegd.

Alle nieuwe medewerkers hebben een uitgebreide introductie doorlopen en een coach toegewezen gekregen om hen te begeleiden in het onderwijsproces conform de zes rollen van de docent van Martie Slooter. Begin 2019 is een enquête uitgezet onder de nieuwe docenten om de tevredenheid over de selectie- en introductieperiode te meten, te evalueren en bij te stellen.

Opleiding en stages

De RSG hecht aan de ontwikkeling van docenten. Zij wil toekomstige docenten kansen bieden door middel van stages. In 2018 waren er 23 LIO-stagiaires op onze school werkzaam. Ook onze eigen docenten krijgen volop mogelijkheden zich te ontwikkelen. Zo zijn er in schooljaar 2018-2019 binnen de RSG 10 docenten in opleiding met de lerarenbeurs voor een eerste graad bevoegdheid of een bevoegdheid in een ander vak.

Verkenning digitale HR-omgeving

Daar waar in het onderwijs steeds meer regie en verantwoordelijkheid op eigen ontwikkeling, ICT-vaardigheden en samenwerkingsvaardigheden van leerlingen wordt gevraagd, kunnen docenten niet achterblijven. In 2018 heeft de school een Intranet-omgeving ontwikkeld waardoor teams in projecten digitaal kunnen samenwerken en alle informatie “in the cloud” te vinden is.

In aansluiting hierop is HR zich al langere tijd aan het verdiepen in de mogelijkheden van een digitale HR-ontwikkelomgeving ten behoeve van bijvoorbeeld een RSG-academie en het digitaliseren van HR-processen. Een digitale HR-omgeving en digitalisering van HR-processen moet gaan bijdragen aan een cultuur van regie en verantwoording onder medewerkers. Om het traject van digitalisering verder vorm te geven is in 2018 een stuurgroep en een klankbordgroep samengesteld en zijn er diverse sessies geweest met de leverancier van het HR-systeem. In 2019 zullen vervolgstappen in het proces van HR-digitalisering gezet gaan worden.

Ziekteverzuimbeleid

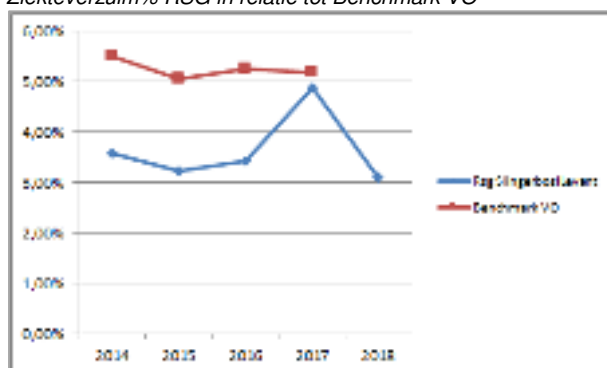
Leidinggevenden onderhouden nauw contact met zieke medewerkers. Indien nodig wordt een medewerker opgeroepen bij de bedrijfsarts voor een preventief spreekuur. De agenda wordt door HR beheerd waardoor er flexibel ingespeeld kan worden op de noodzakelijke gesprekken tussen medewerker, bedrijfsarts en leidinggevende om zo het verzuim in control te houden.

Een adequaat casemanagement heeft ertoe geleid dat het gemiddelde ziekteverzuimpercentage in 2018 ten opzichte van 2017 is gedaald van 4,89% naar 3,1%. Ook ten opzichte van de VO-benchmark is dit een sterke verbetering. Een andere belangrijke oorzaak van de sterke daling is dat een aantal langdurig zieken is hersteld of uit dienst is gegaan.

Ziekteverzuim%

Jaar	2014	2015	2016	2017	2018
RSG Slingerbos I Levant	3,58	3,22	3,44	4,89	3,10
Benchmark VO	5,5	5,05	5,25	5,18	

Ziekteverzuim% RSG in relatie tot Benchmark VO

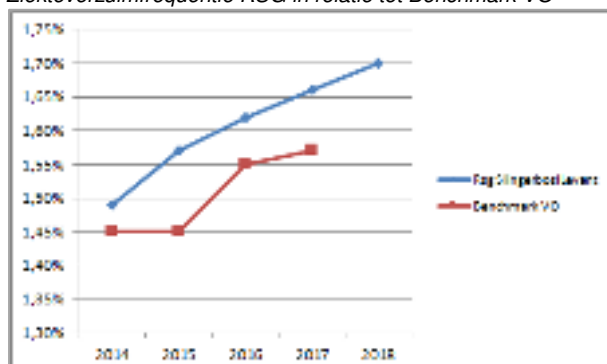

De ziekmeldingsfrequentie is daarentegen licht gestegen van 1,66 naar 1,7 keer per jaar. De gemiddeld hoge verzuimfrequentie verdient komend jaar meer aandacht. Het kan een indicatie zijn voor langdurig verzuim. Op advies van HR en onder begeleiding van de bedrijfsarts vindt met medewerkers die meer dan gemiddeld verzuimen (> 3 keer) regelmatig een gesprek plaats met als insteek te komen tot passende oplossingsrichtingen om de frequentie te verlagen en om de kans op langdurige uitval te voorkomen.

Verzuimfrequentie

Jaar	2014	2015	2016	2017	2018
RSG Slingerbos I Levant	1,49	1,57	1,62	1,66	1,7
Benchmark VO	1,45	1,45	1,55	1,57	

Ziekteverzuimfrequentie RSG in relatie tot Benchmark VO

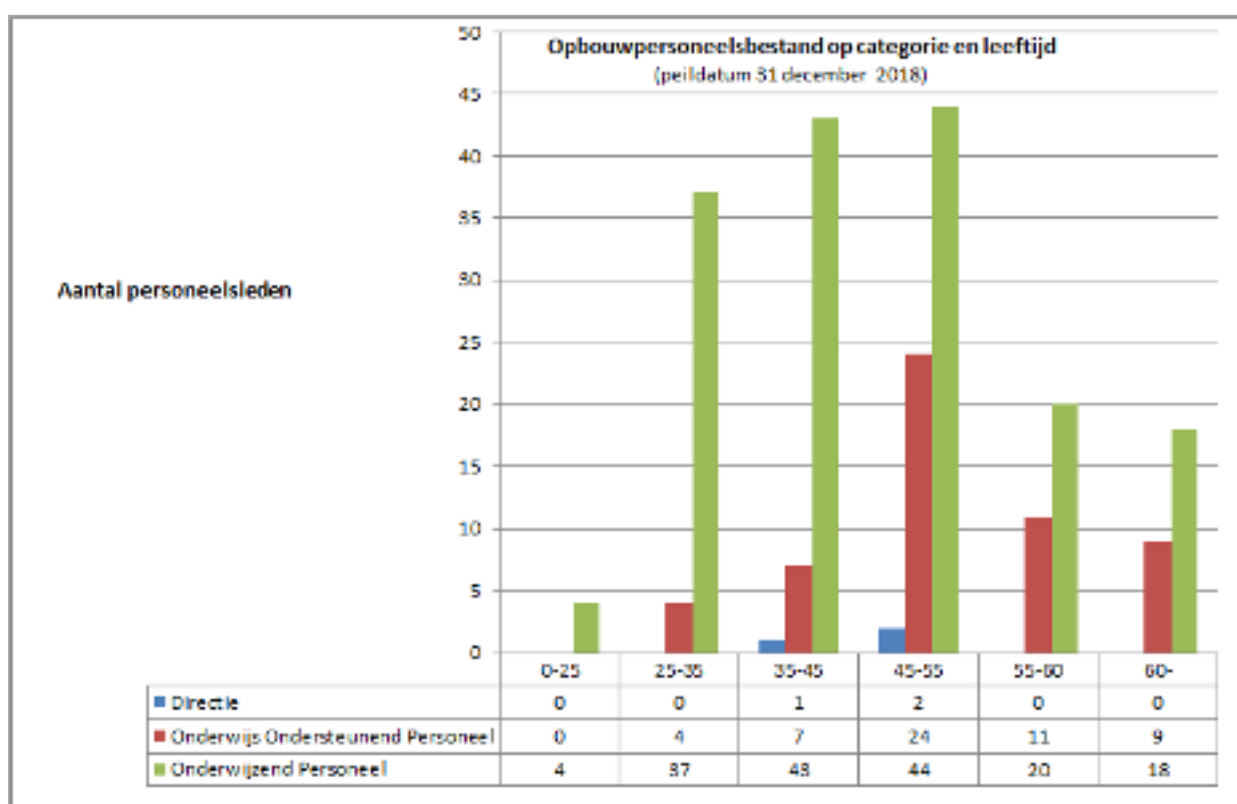
Formatie

Binnen de RSG is de ontwikkeling van de formatie in lijn met de begrote formatie. Deze ontwikkeling laat het volgende beeld zien:

Overzicht fte's ontwikkeling formatie per functiecategorie (cvb, dir, op, oop):

Jaar	2014	2015	2016	2017	2018
CVB	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
DIR	1,0	2,0	2,9	2,9	2,9
OOP	45,25	43,92	44,0	44,60	44,35
OP	133,0	137,56	141,86	135,91	136,76
Totaal	180,25	184,49	188,75	184,42	185,01

De opbouw van het personeelsbestand (in koppen) onderverdeeld naar directieleden, OP en OOP op leeftijd is als volgt:

Beleid beheersing uitkeringen na ontslag

De kosten van de eigen bijdrage aan de uitkeringen blijven jaarlijks nagenoeg constant. Waar het gaat om de beheersing van de uitkeringen spant de RSG zich vooral aan de voorkant in. Voortdurend wordt gedurende het wervings- en selectieproces de afweging gemaakt of de geselecteerde nieuwe medewerker een zo groot mogelijke kans van slagen heeft in het werk. De RSG doet er alles aan om nieuwe medewerkers zodanig te introduceren en te begeleiden in het werk, dat de slagingskans zo groot mogelijk is. Daar waar toch afscheid genomen moet worden van een medewerker en werkloosheid dreigt, worden, ruim voor de datum uit dienst, (loopbaan)gesprekken gevoerd tussen medewerker en HR-manager. De aard van deze gesprekken is erop gericht om samen te verkennen waar kansen liggen op nieuw werk. Daar waar mogelijk wordt het netwerk aangeboden om nieuwe mogelijkheden op de arbeidsmarkt te inventariseren.

4.6 Kwaliteit

Kwaliteitszorg

In 2018 zijn door kwaliteitszorg verschillende onderzoeken uitgevoerd waarbij het instrument Kwaliteitscholen steeds vaker is ingezet. Nieuwe docenten worden beoordeeld o.a. aan de hand van vragenlijsten die worden afgenomen met behulp van dit instrument. Zittende docenten met ontwikkelvragen maken ook steeds meer gebruik van Kwaliteitscholen. Verder zijn er in 2018 tevredenheidsonderzoeken met het meetinstrument van Kwaliteitscholen uitgevoerd.

Kwaliteitszorg zorgt ervoor dat de cijfers voor “Vensters voor verantwoording” worden geleverd en voert geregeld op verzoek van directie en MT onderzoeken uit. Ook op verzoek van individuele docenten kunnen onderzoekjes in klassen worden uitgevoerd. Ten behoeve van het MT is een begin gemaakt met het ontwikkelen van een dashboard dat teamleiders beter in staat moet stellen om de belangrijkste indicatoren voor hun afdeling helder te hebben.

Managementinformatie

De managementreview is het afgelopen jaar aangepast en verbeterd. Daarnaast is er meer aandacht besteed aan het verklaren van de verschillen ten opzichte van eerdere jaren. Ook voor het MT is een specifiek dashboard ontwikkeld dat op concrete gegevens over leerlingen (cijfers, aanwezigheid, gedrag) is gestoeld.

Ieder jaar wordt in januari een analyse gemaakt van het actuele Elsevier-rapport dat op officiële inspectiecijfers is gebaseerd, maar toch net een aantal accenten anders legt. Ten behoeve van teamleiders en coördinatoren worden vaker overzichten gegenereerd van ontbrekende cijfers, zodat problemen in de aanloop naar het examen eerder aan de oppervlakte komen.

Tevredenheidsonderzoek

In 2018 zijn, met behulp van het meetinstrument van Kwaliteitscholen, tevredenheidsonderzoeken uitgevoerd onder ouders en leerlingen. Onder ouders/verzorgers was de respons 36%, onder leerlingen 57%. Het percentage respondenten onder leerlingen is gelijk aan het onderzoek in 2017. Het deelnamepercentage onder ouders is met 13% gestegen ten opzichte van 2017.

De leerlingen hebben de school als rapportcijfer een 6,8 gegeven; 0,2 punt lager dan vorig jaar. De ouders/verzorgers beoordelen de school met een 7,4; 0,2 punt lager dan in 2017. De belangrijke indicator ‘veiligheid’ wordt positief gewaardeerd met een 9,2 (leerlingen) en een 8,3 (ouders/verzorgers). Ook het oordeel ‘pestindicator’ scoort gunstig met een 8,6.

Zowel leerlingen als ouders/verzorgers geven, net als in 2017, aan dat verbeteringen mogelijk zijn rond het motiveren van leerlingen, het aanpassen van onderwijs aan de manier waarop een kind leert, het aanbieden van extra stof wanneer de basisstof te makkelijk is en het interessant(er) maken van leerstof. Genoemde verbeterpunten blijven belangrijke speerpunten in het onderwijs van de RSG.

4.7 Informatie- en communicatietechnologie

De meeste leerlingen beschikken over een iPad. Daarnaast hebben ruim 200 medewerkers de beschikking over een of soms meerdere apparaten (devices). De hoeveelheid devices maakt het noodzakelijk om voortdurend het serverpark, de digitale infrastructuur, maar ook het veiligheidsbeleid op orde te hebben. Met name op dat laatste vlak zijn stappen gezet: er is in kaart gebracht wat er op ICT-gebied nog moet gebeuren. De implementatie hiervan zal zich nog uitstreken tot in 2019.

aula RSG Slingerbos

Op locatie Slingerbos is in 2017 de infrastructuur vernieuwd. In 2018 is, gelijk met de verbouwing, de totale infrastructuur op locatie Levant vernieuwd.

Het afgelopen jaar is er veel geïnvesteerd in nieuwe (Windows-)machines voor medewerkers. Kwalitatief zijn deze machines een slag beter dan de vorige generaties.

De migratie naar Office 365 is een volgende stap ingegaan door de implementatie van Intranet. In de komende jaren zullen stapsgewijs nieuwe mogelijkheden worden toegevoegd. De nadruk ligt in deze eerste fase op veilig opslaan, samenwerken en documenten delen. Geleidelijk aan zullen onveilige opslagmethoden en –plaatsen worden geblokkeerd.

4.8 Huisvesting

RSG Levant

In navolging van de verbouwing van RSG Slingerbos in 2014 is het schoolgebouw van RSG Levant in 2018 aangepast, zodat er nog meer onderwijs op maat kan worden aangeboden en de leerlingen goed voorbereid worden op de aansluiting naar de bovenbouw bij RSG Slingerbos in Harderwijk. Het gebouw is nu ruim, licht en transparant met flexibele werkruimtes voor leerlingen en werknemers.

Daarnaast is door de verbouwing inhuizing van de Oriënt mogelijk gemaakt. De Oriënt biedt leerlingen onderbouw basis- en kaderberoepsgericht onderwijs. Beide scholen bieden sinds juli 2017 vanuit één schoolgebouw ieder hun eigen richting aan. Door deze inhuizing kan efficiënter en intensiever worden samengewerkt, zodat er breed en duurzaam onderwijs in Zeewolde kan worden geboden. Beide schoolbesturen erkennen het belang van breed en duurzaam onderwijs in Zeewolde, zodat alle leerlingen in hun eigen woonplaats voortgezet onderwijs kunnen volgen.

De verbouwing van RSG Levant is na de voorjaarsvakantie in 2018 gestart en in november 2018 afgerond. De officiële opening van het schoolgebouw door burgemeester G.J. Gorter van Zeewolde heeft op 13 december 2018 plaatsgevonden.

RSG Slingerbos

Vanwege de verschillende leerroutes binnen de school (regulier en gepersonaliseerd (gpl)) is er behoefte aan nog meer ruimte in de school. Voor het bestaande onderwijs is behoefte aan meer fysieke ruimte om op diverse manieren les te kunnen geven en te krijgen en om het leren beter te kunnen faciliteren. Daarnaast wil de gpl-leerroute een echte leergemeenschap creëren waarin gpl-docenten en -leerlingen in een eigen omgeving kunnen samenwerken om het eigenaarschap nog meer te stimuleren. In de zomervakantie van 2018 is aan het schoolgebouw een tijdelijke aanbouw voor 4 jaar gerealiseerd zodat er meer onderwijsruimte beschikbaar is.

Duurzaamheid

Bij de verbouw van de schoolgebouwen zijn duurzame materialen gebruikt en energiebesparende voorzieningen getroffen. Ook de komende jaren zullen steeds nieuwe afwegingen worden gemaakt bij het opstellen van de meerjarenbegroting om te zorgen voor duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen. In 2018 is subsidie aangevraagd om beide schoolgebouwen in de komende jaren te voorzien van zonnepanelen of gebruik te maken van alternatieve energiebronnen. Daarnaast is een groepje leerlingen van ons Technasium gestart met het project '0 op de meter in 2025'. In samenwerking met de leerlingen wordt gezocht naar het verder verduurzamen van de schoolgebouwen.

4.9 Klachtafhandeling

De meeste klachten over de dagelijkse gang van zaken in de school worden in onderling overleg tussen ouders, leerlingen, medewerkers en schoolleiding op een juiste wijze afgehandeld. Indien een klacht gelet op de aard van de klacht niet naar behoren kan worden afgewikkeld, of indien de afhandeling niet naar tevredenheid heeft plaatsgevonden, kan men een beroep doen op de interne klachtenregeling. De RSG heeft een eigen klachtenregeling en -commissie die wordt gevormd door externe partijen. Via klachtenmelding@rsgsl.nl zijn in 2018 vier meldingen binnengekomen die namens het bevoegd gezag schriftelijk zijn afgehandeld. Bij een klacht rondom de aanvraag voor een cijferverbetering is door het CvB intern onderzoek gedaan hetgeen geresulteerd heeft in een aanscherping van de procedure.

Mocht een klager echter de voorkeur geven aan een externe klachtencommissie, dan kan de klager een beroep doen op de officiële externe klachtenregeling. De RSG is aangesloten bij de Landelijke Klachten Commissie. Via de Landelijke Klachten Commissie zijn in 2018 geen klachten ter behandeling door het bevoegd gezag binnengekomen.

Bij vertrouwelijke kwesties kan de start van een traject tevens liggen bij onze vertrouwenspersonen. Medewerkers kunnen met eventuele klachten terecht bij zowel een extern als een intern vertrouwenspersoon. De extern vertrouwenspersoon (IJsselgroep) heeft ten behoeve van de jaarverslaglegging verklaard dat in 2018 één klacht is binnengekomen met betrekking tot communicatie. Na een aantal vertrouwensgesprekken te hebben gevoerd is de situatie door betrokken partijen positief uitgepraat.

De twee interne vertrouwenspersonen zijn in 2018 ook een aantal keer benaderd: door acht collega's voor advies (vijf) c.q. bemiddeling (drie), door twee ouders en door twee leerlingen waarbij één leerling met hulpvraag is doorverwezen naar leerlingenzorg.

Op onze site en in onze Schoolgids staat de te volgen procedure voor het indienen van klachten of het melden van een (vermoeden van een) misstand of integriteitsschending duidelijk omschreven.

4.10 Financiën

4.10.1 Financiële positie

Financieel dashboard

Voor wat betreft de beoordeling van de financiële positie maakt de RSG gebruik van een financieel dashboard. In dit dashboard zijn een aantal indicatoren opgenomen die gekoppeld zijn aan normen. Door middel van een kleur en een tekstuele waardering wordt aangegeven in hoeverre de indicator zich verhoudt tot de norm, waarbij tevens inzichtelijk is gemaakt welke de impact is op het risico ten aanzien van de financiële positie. De normen geven weer in hoeverre de stichting op zowel de korte als op de lange termijn aan haar verplichtingen kan voldoen. De factoren solvabiliteit, current ratio en rentabiliteit worden tevens gebruikt door de inspectie voor wat betreft het financieel toezicht.

INDICATOR/RISICOPROFIEL	Zeet laag	Laag	Neutraal	Hoog	Zeet hoog	Signalerings- waarde OI
Solvabiliteit					59,0%	<30%
Current ratio					2,1	<0,75
Rentabiliteit			0,7%			<- 10%
Ratio weerstandsvermogen					707,2%	
Weerstandsvermogen				41,4%		<5%
RISICOPROFIEL	Groot	Gemiddeld			Klein	

Legenda normen

	Norm					
INDICATOR/RISICOPROFIEL	Zeet laag	Laag	Neutraal	Hoog	Zeet hoog	Norm OI
Solvabiliteit	0-20%	20-30%	30-40%	40-50%	>50%	>30%
Current ratio	<0,5	0,5-0,9	0,9-1,1	1,1-1,5	>1,5	>0,75
Rentabiliteit	<-8%	-8 - 0%	0-5%	5-10%	>10%	>0%
Weerstandsvermogen	0-10%	10-20%	20-40%	40-60%	>60%	>0%
Ratio weerstandsvermogen	0-59%	60-100%	100-140%	140-200%	>200%	
RISICOPROFIEL	Groot	Gemiddeld			Klein	

Waardering financiële positie

De RSG heeft in 2018 een gezonde financiële positie. Alle indicatoren voldoen minimaal aan de gestelde normen.

4.10.2 Balans

In deze paragraaf vindt u een weergave van de balans ultimo 2017 en 2018.

Balans (x €1.000)		31/12/2018		31/12/2017
Vaste activa		9.523		9.265
- Materiele vaste activa	9.523		9.265	
Vlottende activa		3.665		3.526
- Vorderingen	428		228	
- Liquide middelen	3.237		3.298	-
Totaal Activa		13.188		12.791
Eigen vermogen		7.780		7.644
Voorzieningen		3.028		2.827
Langlopende schulden		609		647
Kortlopende schulden		1.771		1.673
Totaal passiva		13.188		12.791

Korte toelichting bij de balans ultimo 2018

Toelichting vlottende activa

In vergelijking tot vorig jaar zijn de vlottende activa toegenomen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een toename van de vorderingen. De grootste post betreft een vordering op het Chr. VMBO (Landstede) voor de afronding van de nieuwbouw van locatie Levant. De vordering bedraagt ruim €200.000.

Toelichting eigen vermogen

Het totale eigen vermogen is (afgerond) 0,1 miljoen toegenomen als gevolg van het positieve resultaat in 2018.

Het eigen vermogen is opgebouwd uit een algemene reserve en een aantal bestemmings-reserves. De bestemmingsreserves (publieke reserves) hebben betrekking op een specifiek gereserveerd deel van het vermogen en zullen in de nabije toekomst worden aangewend.

Binnen de RSG worden de volgende bestemmingsreserves gehanteerd:

Bestemmingsreserve huisvesting

De bestemmingsreserve 'huisvesting Harderwijk' is in 2012 gevormd naar aanleiding van de doordecentralisatie van de huisvestingsgelden van de gemeente Harderwijk. Jaarlijks ontvangt de RSG van de gemeente een exploitatievergoeding. Deze huisvestingsgelden zijn geoormerkt en worden aangewend voor de (ver)bouw van het gebouw. Het saldo van de ontvangen vergoeding en alle kosten verband houdende met het eigenaarschap vormen de mutatie op deze reserve. Het saldo op deze reserve dient als toekomstige financiering in de onderwijshuisvesting voor de RSG in Harderwijk. In paragraaf 11.0 'Aanwending gemeentelijke subsidie huisvesting Harderwijk' is de mutatie op de bestemmingsreserve huisvesting nader gespecificeerd.

Bestemmingsreserve ontwikkeling & professionalisering

In de bestemmingsreserve 'ontwikkeling & professionalisering' is een aantal doelen opgenomen. Zo zal als gevolg van de gewijzigde organisatiestructuur nadrukkelijk ingezet worden op een verdere professionalisering en scholing van de directie, teamleiders en LD-docenten die steeds meer geacht worden het onderwijsbeleid verder vorm te geven en uit te dragen. Daarnaast zal de reserve aangewend worden voor verdere verbreding van het onderwijsaanbod (Technasium, gepersonaliseerde leerroute, tweetalig havo en versterking van het vwo).

In 2018 is gewerkt aan een nieuwe strategische meerjarenvisie. Hiervoor waren middelen gereserveerd op het terrein van scholing van docenten, lesstofontwikkeling en stimulering van onderwijskundig leiderschap. Ten behoeve van extra scholing is er €125.000 aan de reserve onttrokken.

In 2018 is de reserve tevens aangewend voor de afschrijving van inventaris en apparatuur voor het Technasium, niet zijnde de eerste inrichting ten behoeve van de oorspronkelijke realisatie van het Technasium in 2011. Binnen het Technasium wordt gewerkt met het onderwijsconcept waar teamteaching en onderzoeksopdrachten in samenwerking met het bedrijfsleven centraal staan. Om in te kunnen spelen op de snel veranderende context waarbinnen het Technasium zich ontwikkelt zijn investeringen gedaan in apparatuur, inventaris en scholing specifiek bedoeld voor deze vorm van onderwijs.

Bestemmingsreserve onderwijsleermiddelen

De bestemmingsreserve 'onderwijsleermiddelen' wordt ingezet ten behoeve van het faciliteren van allerlei leermiddelen. Dit kan variëren van ICT-middelen tot aan lesmethoden die direct in het onderwijsproces gebruikt worden. Ten behoeve van de toenemende digitalisering is er €25.000 aan de reserve onttrokken.

Bestemmingsreserve vernieuwing Levant

Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor de vernieuwing van locatie Levant te Zee- wolde. Locatie Levant is eind 2018 opgeleverd. Hierdoor is de reserve komen te vervallen.

Voor een specificatie van de mutatie op de reserves wordt verwezen naar 10.5 'Toelichting op de onderscheiden posten van de balans'.

Toelichting voorzieningen

De voorzieningen hebben betrekking op reeds aangegane verplichtingen die in de nabije toekomst tot een uitgave zullen leiden. De RSG kent de volgende voorzieningen:

Voorziening jubilea-gratificaties

De voorziening 'jubilea-gratificaties' is gevormd ter dekking van toekomstig te verwachten uitkeringen betreffende een 25-jarig respectievelijk 40-jarig ambtsjubileum. De berekening van de voorziening op balansdatum vindt naar rato van het verstrijken van het aantal jaren diensttijd bij het onderwijs plaats.

Voorziening regeling spaarverlof

De voorziening 'spaarverlof' is gevormd ter dekking van toekomstig te verwachten personele lasten betreffende de regeling spaarverlof (cao Voortgezet Onderwijs).

Voorziening groot onderhoud

Doel van de voorziening 'groot onderhoud' betreft het opbouwen van een voorziening t.b.v. de kosten voor planmatig groot onderhoud aan de twee gebouwen. De dotaties aan

deze voorziening zijn gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan voor de komende 15 jaar.

Voorziening persoonlijk budget

De voorziening 'persoonlijk budget' is gevormd ten behoeve van het in de cao VO opgenomen levensfasebewust personeelsbeleid. Op grond van de cao heeft elk personeelslid recht op een persoonlijk budget van 50 uur per fte dat kan worden aangewend voor diverse doelen inzake het levensfasebewust personeelsbeleid.

Voorziening wachtgeld/werkloosheidsbijdragen

Deze voorziening is gevormd ten behoeve van de financiering van de uitkeringskosten inzake de wachtgelduitkeringen.

Voor een specificatie van de mutatie op de voorzieningen wordt verwezen naar 10.5 'Toelichting op de onderscheiden posten van de balans'.

Toelichting langlopende schulden

In 2015 is er (uiteindelijk) een investeringskrediet opgenomen van €750.000 tegen een rentepercentage van 2,5% met een aflossingstermijn van 20 jaar. Na aflossing bedroeg de schuld ultimo 2018 €609.375.

4.10.3 Resultatenrekening

Resultaat 2018

Het resultaat in 2018 bedroeg €135.094 positief en voldoet aan de minimale norm van de RSG.

In het volgende overzicht wordt de resultatenrekening op hoofdlijnen weergegeven en een vergelijking gemaakt met de begroting en het resultaat over het voorgaande jaar:

Exploitatierekening (x €1.000)	Werkelijk 2018	Begroot 2018	Verschil	Werkelijk 2017
BATEN				
3.1-Rijksbijdragen	17.077	16.396	682	17.112
3.2-Overige overheidsbijdragen	714	708	6	734
3.5-Overige baten	1.009	833	176	1.063
<i>Totaal baten</i>	<i>18.801</i>	<i>17.937</i>	<i>864</i>	<i>18.909</i>
LASTEN				
4.1-Personeelslasten	14.495	13.887	608	14.447
4.2-Afschrijvingen	912	1.041	-130	913
4.3-Huisvestingslasten	1.127	982	145	999
4.4-Overige lasten	2.112	1.884	228	1.882
<i>Totaal lasten</i>	<i>18.645</i>	<i>17.794</i>	<i>851</i>	<i>18.240</i>
SALDO BATEN EN LASTEN	155	143	13	669
5.1-Financiële baten	2	-	2	7
5.5-Financiële lasten	-22	-26	4	-23
SALDO FINANCIEEL	-20	-26	6	-15
EXPLOITATIERESULTAAT	135	117	19	654

Afwijking totaal

De totale baten liggen ten opzichte van de begroting €864.000 hoger, terwijl de totale lasten een overschrijding van €851.000 laten zien. Tevens is er sprake van een negatiever resultaat op het saldo van de financiële baten en lasten van €6.000. De totale afwijking op de begroting komt daarmee op €15.000 negatief.

Ten opzichte van 2017 liggen de baten €108.000 lager, terwijl de lasten €405.000 hoger zijn. Het saldo van financiële baten en lasten is €5.000 positiever.

In onderstaande tabel zal, waar nodig, een toelichting worden gegeven op de significante afwijkingen, (bedragen x €1.000):

Categorie	Begroot	Werkelijk	Verschil	Toelichting
3.1 Rijksbijdragen	-16.396	-17.077	681	- €355 hogere bekostiging t.g.v. compensatie loonkostenstijging (vnl. compensatie t.g.v. nieuwe cao). - €326 hogere ontvangsten samenwerkingsverband vnl. t.g.v. toekenning eenmalige middelen innovatie. Deze waren bij het opstellen van de begroting niet voorzien.
3.5 Overige baten	-833	-1009	176	- Vnl. t.g.v. diverse subsidies (Leerlab, Erasmus, Universiteit Leiden, On the Move).

4.1 Personeelslasten	13.887	14.495	-608	- €210 vnl. t.g.v. cao stijging, daarnaast overschrijding formatie 0,4 fte. - €170 t.g.v. vervangingen via externe bureaus vanwege zieke medewerkers, vervangingen bij vacatures en schaarste. - €125 extra scholing. Hiervoor heeft een onttrekking uit de bestemmingsreserve plaatsgevonden.
4.2 Afschrijvingen	1.041	912	129	- Minder geïnvesteerd dan begroot. Daarnaast kwamen de investeringen laat in het jaar. Budgettair zijn deze voor het hele jaar meegenomen.
4.3 Huisvestingslasten	982	1.127	-145	- Vnl. t.g.v. kosten noodbouw Slingerbos. Waren niet in begroting meegenomen.
4.4 Overige lasten	1.884	2.112	-228	- €31 hogere advieskosten (nieuwbouw Levant) en bedrijfslicenties. - €157 vnl. t.g.v. hogere kosten onderwijslicenties (verschuiving van boeken naar digitale onderwijsmethoden). - €39 hogere PR-kosten, vnl. t.g.v. opening nieuwbouw Levant.

Hoofdstuk 5

Belanghebbenden

RSG Slingerbos | Levant legt o.a. door middel van het jaarverslag verantwoording af. Het jaarverslag wordt gepubliceerd op onze site. Daarnaast wordt het jaarverslag verzonden naar de RvT, de gemeente Harderwijk en Zeewolde, de MR en de Onderwijsinspectie.

Contact met belanghebbenden vindt de RSG belangrijk. Op verschillende manieren is de school met betrokken partijen en stakeholders in gesprek. In de eerste plaats zijn dat ouders, medewerkers en leerlingen. Horizontale verantwoording vindt plaats in klankbord-groepen met ouders, panels gevormd door ouders die digitaal feedback geven op door hen zelf gekozen domeinen, in de leerlingenraad met leerlingen, in teambijeenkomsten met docenten en in gesprekken met de MR die gevormd wordt door vier medewerkers, twee ouders en twee leerlingen die hun achterban vertegenwoordigen.

In 2018 heeft het CvB vier MR-vergaderingen bijgewoond. Daarnaast hebben regelmatig gesprekken plaatsgevonden met de voorzitter van de MR en/of een afvaardiging van de MR.

De dialoog met de grootste groep ouders vindt vooral plaats tijdens kennismakingsgesprekken, informatie-avonden en contactavonden met mentoren en vakdocenten. Middelen die worden gebruikt voor het onderhouden van contact zijn bijvoorbeeld de website, Schoolpost, mail en een Nieuwsbrief.

Bij de voorbereidingen van de strategische meerjarenvisie 2019-2023 is de RSG in gesprek gegaan met medewerkers, ouders, gemeenten, relaties (onderwijs etc.) en RvT over de onderwijskundige koers van de RSG. Ook is bij verschillende leerlingen de gewenste toekomstige koers van de RSG geïnventariseerd. De uitkomsten zijn meegenomen bij de totstandkoming van het nieuwe koersplan.

ontworpen door leerling

Een andere belangrijke groep wordt gevormd door ouders en leerlingen van groep 8 en de basisscholen. Het dialoog met deze groep vindt plaats tijdens de masterclasses, proeflessen (locatie Levant), kijkdag waar groep 8 leerlingen met hun leerkrachten lessen bezoeken (locatie Slingerbos), informatieavonden en het Open Huis, en bij de overdracht van leerlingen (locatie Slingerbos).

Bij informatieavonden en het Open Huis ligt het accent echter meer op het verstrekken van informatie. Tijdens het Open Huis wordt een uitgebreide informatiebrochure uitgereikt.

Ook werkt de school samen met andere scholen, organisaties etc., zie 3.14. Enerzijds is binnen die samenwerkingen sprake van formele verantwoording richting de gemeente etc., anderzijds wordt tijdens bijeenkomsten informatie uitgewisseld en kennis gedeeld.

Hoofdstuk 6

Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) houdt statutair toezicht op het College van Bestuur (CvB) en werkt conform een door haarzelf opgesteld reglement dat de bepalingen rond de Code Goed Onderwijsbestuur VO volgt.

6.1 Gegevens toezichthouders

<i>Naam</i>	<i>Functie in RvT Deelname Commissies</i>	<i>Betaalde functies</i>	<i>Nevenfunctie</i>
H.A. (Hein) van der Velde	Voorzitter RvT Lid Financiële commissie	Procurement category manager en travel manager Cap Gemini	-
N.O.V. (Nicole) Hamstra- Lankester	Lid RvT; vice voorzitter Lid Onderwijskun- dige commissie	Psycholoog NIP	Vrijwilliger Buurt- en jongerenbemiddeling mediator
A. (Aiske) van Aalsum- Jongen	Lid RvT Voorzitter Financiële commissie	Accountant KPMG	Penningmeester sportvereniging WIK-FTC in Heerenveen
H.A. (Henk) Jansen	Lid RvT	Project Manager Business Experts B.V.	-
J.H.J. (Jac) Schreuder	Lid RvT Voorzitter Onderwijskundige commissie	Eigenaar Schreuder Onderwijs Support	Begeleider van scholen bij project "leren verbeteren"

<i>Naam</i>	<i>Datum benoeming</i>	<i>Datum herbenoeming</i>	<i>Termijn</i>	<i>Uiterste datum aftreden</i>
H.A. (Hein) van der Velde	15-12-2011	15-12-2015	2e	14-12-2019
N.O.V. (Nicole) Hamstra- Lankester	01-01-2013	01-01-2017	2e	31-12-2020
A. (Aiske) van Aalsum- Jongen	01-01-2013	01-01-2017	2e	31-12-2020
H.A. (Henk) Jansen	01-01-2014	01-01-2018	2e	31-12-2021
J.H.J. (Jac) Schreuder	01-01-2013	01-01-2017	2e	31-12-2020

6.2 Bemensing en professionalisering

De heer H.A. Jansen is door de RvT voorgedragen voor herbenoeming per 1 januari 2018. In november 2017 heeft de gemeenteraad van Harderwijk de voordracht bekrachtigd.

Ten behoeve van de professionalisering van de RvT laat de RvT zich regelmatig informeren over actuele onderwerpen door betrokken docenten, stafmedewerkers en directieleden. Op 28 mei 2018 heeft de RvT de jaarlijkse zelfevaluatie gedaan.

6.3 Vergoedingen

Conform het reglement is de jaarlijkse indexatie gevolgd. Hiermee is de vergoeding voor de werkzaamheden in 2017 uitgekomen op het bruto-bedrag van €3.498,50 voor leden van de RvT en €4.651,50 voor de voorzitter. De vergoeding is in februari 2018 uitbetaald. De vergoeding over 2018 is in februari 2019 uitbetaald. De leden van de RvT hebben een bruto-bedrag van €3.580,72 ontvangen en de voorzitter een bruto-bedrag van €4.760,81.

6.4 Vergaderingen

In 2018 heeft de RvT zesmaal regulier vergaderd waarvan eenmaal in combinatie met een themabijeenkomst/werkbezoek (november). Elke reguliere vergadering wordt vooraf gegaan door een kort overleg zonder aanwezigheid van de bestuurder. Tijdens een van deze zes bijeenkomsten (september) heeft de risico-inventarisatie plaatsgevonden onder leiding van de controller. Naast deze zes bijeenkomsten heeft in mei een zelfevaluatie door de RvT plaatsgevonden. Voorafgaand aan de reguliere vergadering in juni en november heeft de RvT vergaderd met de Medezeggenschapsraad (MR).

Het werkbezoek in november heeft plaatsgevonden op locatie Levant waar de RvT samen met het CvB en de MR is rondgeleid door het verbouwde schoolgebouw en vervolgens door middel van een presentatie door de directeur RSG Levant is geïnformeerd over de onderwijskundige koers in Zeewolde. Vervolgens heeft de RvT in rondetafelgesprekken met directie, een aantal docenten en de MR hierover doorgepraat.

De financiële commissie is in 2018 tweemaal bijeengekomen met betrekking tot het jaarverslag en overleg met de accountant, en de (meerjaren)begroting. De onderwijskundige commissie heeft in september met de directie en bestuurder gesproken over de examenresultaten en verbeterplannen.

De informatie die de RvT heeft gebruikt bij haar toezichthoudende taken was met name afkomstig van de bestuurder en controller. Daarnaast heeft de RvT informatie ontvangen van de MR, de accountant en rapportages van externe partijen zoals de Onderwijsinspectie en door het CvB ingeschakelde interne en externe deskundigen.

Naast terugkerende onderwerpen zoals de kwaliteit van het onderwijs en de periodieke kwartaalrapportages waren de belangrijkste onderwerpen in de reguliere vergaderingen:

- reglement van de RvT;
- verbouwing RSG Levant in 2018, directievoering en onderwijskundige koers;
- huisvesting gepersonaliseerd leren locatie Slingerbos;
- strategische meerjarenvisie 2019-2023;
- bestuurlijke samenwerking RSG Slingerbos | Levant, RSG N.O.-Veluwe, Proo;
- samenwerking po-vo Zeewolde;
- samenwerking po-vo Harderwijk;
- examenresultaten.

Reglement van de Raad van Toezicht

Naar aanleiding van de zelfevaluatie in 2017 onder leiding van een externe deskundige is in 2018 een aantal wijzigingen in het reglement doorgevoerd. Het Rooster van aftreden is als bijlage aan het reglement toegevoegd en de datum van vaststelling van het reglement is in het document opgenomen. Daarnaast is opgenomen dat er eenmaal in de drie jaar een zelfevaluatie wordt uitgevoerd onder leiding van een externe voorzitter/deskundige,

en dat de RvT jaarlijks twee overlegmomenten met de MR heeft. Tot slot is de bezoldiging van de RvT-leden aangepast.

Bestuurlijke samenwerking

De RvT is in 2018 nauw betrokken geweest bij de verkenning tot bestuurlijke samenwerking voor zowel primair als voortgezet openbaar onderwijs op de Veluwe. Aanleiding is de wens om het openbaar onderwijs te versterken, een betere onderwijskundige aansluiting tussen het primair en voortgezet onderwijs en een efficiëntere bedrijfsvoering vanwege de toekomstige krimp. Onder leiding van BMC heeft de voorzitter van de RvT vele gesprekken gevoerd met de andere voorzitters van de RvT en Bestuur, en de drie bestuurders van de stichtingen RSG Slingerbos | Levant, RSG N.O.-Veluwe en Proo. De verwachting is dat de verkenning resulteert in een duurzame samenwerking met genoemde stichtingen. De samenwerking zal dan per 1 april 2019 van start gaan.

Financiën

De RvT heeft in april 2018 de jaarrekening 2017 goedgekeurd en kennis genomen van het bijbehorende accountantsverslag. De meerjarenbegroting voor 2019-2023 is in de vergadering van 26 november jl. door de RvT vastgesteld. De financiële situatie van de Stichting RSG is elke vergadering onderdeel van de agenda geweest door middel van de kwartaalrapportage en bijbehorend dashboard. De RvT heeft erop toegezien, dat de middelen door de Stichting RSG rechtmatig zijn verworven en doelmatig en rechtmatig zijn besteed.

De accountant heeft in opdracht van de RvT de jaarrekening 2017 gecontroleerd en daaraan zijn goedkeuring verleend. In 2020 zal de accountantscontrole opnieuw worden aanbesteed.

Risico-inventarisatie

In 2018 is de RvT wederom betrokken bij de wijze waarop de risico-inventarisatie tot stand is gekomen. In september 2018 heeft de controller met de RvT de risico's nogmaals goed in kaart gebracht. De RvT heeft het vertrouwen dat met de in de risico-inventarisatie benoemde beheersmaatregelen de risico's (ook financieel) hanteerbaar zijn.

Overige

De RSG is bij aanvang van schooljaar 2018-2019 gestart met het vormgeven van een professioneel statuut voor de RSG. De verwachting is dat deze aan het einde van dit schooljaar gereed is, zodat de RSG volledig aan de voorwaarden Code Goed Onderwijsbestuur VO voldoet.

6.5 Werkgeverschap

Binnen de jaarcyclus is door de voorzitter en een lid van de RvT een functioneringsgesprek gevoerd met de voorzitter van het CvB. Het gesprek over 2017 heeft eind maart 2018 plaatsgevonden. Het beoordelingsgesprek over 2018 heeft plaatsgevonden op 4 februari 2019. Onder een aantal collega's is een enquête uitgezet om feedback te ontvangen. Op basis van deze uitkomsten en de notitie met de belangrijkste uitdagingen en opdrachten voor 2017 en 2018 heeft de RvT enkele vragen geformuleerd die vervolgens in het beoordelingsgesprek met de voorzitter CvB zijn besproken.

De gemaakte afspraken en het besprokene worden jaarlijks door de voorzitter in een verslag vastgelegd en met de gehele RvT gedeeld. Tevens zijn door de RvT afspraken gemaakt over het beloningsbeleid voor het CvB in de komende jaren. Daarnaast is gekeken naar evt. nevenfuncties en tegenstrijdige belangen. Ook in 2018 heeft de bestuurder geen (on)betalde nevenfuncties vervuld en was er geen sprake van belangenverstrengeling.

6.6 Tenslotte

De samenwerking tussen de RvT en het CvB verloopt op een correcte wijze, waarbij de RvT tijdig wordt geïnformeerd. Management en medewerkers van de Stichting RSG hebben zich ook in 2018 ingezet om kwalitatief goed onderwijs te bieden op beide vestigingen. De RvT complimenteert en bedankt het CvB voor de professionele en prettige samenwerking.

aula RSG Levant

Hoofdstuk 7

Medezeggenschapsraad

7.1 Algemeen

De MR bestaat uit drie geledingen (personeel, leerlingen en ouders) die op constructieve wijze met elkaar samenwerken. De samenstelling van de personeelsgeleding is in 2018 gewijzigd vanwege het vertrek van een lid en een sabbatical van een ander lid. De personeelsgeleding is aangevuld met mevrouw S. van Harten en mevrouw M. Abma. De vacatures in de leerlinggeleding zijn ingevuld door Mariëlle van Wijhe en Julia Krolkowska.

In totaal heeft de MR in 2018 zesmaal vergaderd. De agenda's van deze bijeenkomsten worden op de site van de RSG gepubliceerd. De personeelsgeleding heeft aanvullend een tweewekelijks overleg. Daarnaast is de MR-voorzitter regelmatig in gesprek met de voorzitter van het CvB.

Met ingang van 2017 heeft de MR tweemaal per jaar een overleg met de RvT. Ook heeft de MR in het kader van de verkenning tot bestuurlijke samenwerking openbaar onderwijs op de Veluwe een aantal bijeenkomsten gehad met de (G)MR'en van de openbare stichtingen, al dan niet onder begeleiding van een externe partij. Verder heeft een vertegenwoordiging van de MR zitting in Benoemings Advies Commissies (indien van toepassing) en een zetel in de interne klachtencommissie die gevormd wordt door externe partijen.

7.2 Behandelde onderwerpen

Ieder jaar buigt de MR zich over stukken die jaarlijks voorbijkomen zoals de formatie, de meerjarenbegroting, de vakantieregeling, de jaarrekening, de schoolgids en de LBD (Lijst Belangrijke Data). Naast deze onderwerpen is de MR betrokken bij een aantal belangrijke ontwikkelingen binnen de RSG zoals:

- Strategische meerjarenvisie 2019-2023;
- verkenning bestuurlijke samenwerking openbaar onderwijs;
- verbouwing RSG Levant in Zeewolde en visie op leren Levant 2.0;
- lessentabel 1thavo, en een aanpassing m.b.t. de vakken wiskunde D, CKV, bedrijfseconomie, GPR/WOR;
- aanpassing projectbanden;
- rol/structuurwijziging programmamanagers tto en gpl, functiebeschrijving teamleider en rolbeschrijving mentor;
- rol vakgroepen binnen het primaire proces;
- evaluatie gewijzigde organisatiestructuur;
- HR-beleid, o.a. levensfasebewust personeelsbeleid, cafetariaregeling, evaluatie gesprekscyclus OP;
- privacywetgeving en benoeming functionaris gegevensbescherming;
- vraagstuk gebruik mobiele telefoon, iPad en privacy binnen het primaire proces;
- oudersupport;
- vernieuwing van het leerlingenstatuut;
- verkenning professioneel statuut docent.

7.3 Communicatie

In 2018 heeft de MR verder gewerkt aan het bevorderen van het contact met de achterban van de verschillende geledingen en de zichtbaarheid van de MR in zijn algemeenheid. Ook de onderlinge communicatie tussen de geledingen blijft een aandachtspunt. De MR-supportgroep ouders is vorig jaar aan het werk gegaan, maar het blijft ingewikkeld om ouders actief te betrekken bij medezeggenschap in het voortgezet onderwijs. De personeelsgeleding van de MR verzorgt enkele malen per jaar een PMR-Nieuwsbrief om de achterban te informeren over actuele onderwerpen. De leerlinggeleding wordt ingevuld door twee leerlingen van locatie Slingerbos. Het streven blijft echter om ook een leerling van locatie Levant af te vaardigen.

7.4 Scholing

De MR heeft zich in 2018 verdiept in een aantal grote dossiers en geïnvesteerd in samenwerking en scholing met externe partijen. In januari 2019 staat een specifieke MR-scholing op de agenda voor nieuwe en zittende leden die op locatie verzorgd wordt door VOO.

De leerlingenraad op locatie Levant heeft aan een scholing van LAKS deelgenomen. In 2019 vindt deze scholing plaats voor de leerlingenraad op locatie Slingerbos.

sportklas

Hoofdstuk 8

Continuïteitsparagraaf

8.0 Inleiding

Achtereenvolgens komen in dit hoofdstuk de volgende onderwerpen aan de orde:

- ontwikkeling leerlingenaantallen in relatie tot de personele bezetting;
- de meerjarenbegroting;
- een beschrijving van het risicobeheersingssysteem;
- een beschrijving van de belangrijkste risico's;
- een beschrijving van het toezicht door het toezichthoudende orgaan.

8.1 Aantallen leerlingen/personele bezetting in fte

Leerlingenaantallen

Leerlingenaantallen	Realisatie	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
Bekostiging in het jaar	2018	2019	2020	2021	2022	2023
II-telling per 01-10-	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Locatie Slingerbos	1.827	1.751	1.734	1.719	1.736	1.779
Locatie Levant	620	585	571	565	575	576
<i>totaal</i>	<i>2.447</i>	<i>2.336</i>	<i>2.305</i>	<i>2.284</i>	<i>2.311</i>	<i>2.355</i>

Voor de prognose van de leerlingenaantallen is een vergelijking gemaakt met modellen van de VOION (via de VO-raad verstrekt) en OC&W. Ook is een vergelijking gemaakt met cijfers verstrekt door de gemeente Harderwijk en Zeewolde. Daarnaast is gebruik gemaakt van een statistische doorrekening, uitgaande van het huidige aantal leerlingen. Hierbij zijn op basis van historie de volgende bewegingen doorgerekend: instroom, determinatie, doorstroom onder- en bovenbouw, afstroom (bijvoorbeeld van vwo naar havo), examenresultaten en opstroom (bijvoorbeeld na havo-examen naar vwo). De modellen zijn niet eensluidend over de exacte aantallen leerlingen die wij kunnen verwachten. Wel wordt er over het algemeen een daling verwacht.

Personele bezetting

Personele bezetting in fte

functiecategorie	2019	2020	2021	2022	2023
	fte	fte	fte	fte	fte
Directie	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
OP	136,2	128,8	126,6	124,8	125,6
OOP	41,1	40,6	40,6	40,6	40,6
Totaal	181,2	173,3	171,1	169,3	170,1

Als basis voor de bepaling van de omvang van de personeelslasten is de formatie van schooljaar 2018-2019 genomen. Aanvullend hierop is in totaal 4 fte meegenomen voor vervanging en arbeidsongeschiktheid. Uitgaande van de leerlingenaantallen in de komende jaren is een berekening gemaakt van de OP-formatie voor de komende jaren. Ten behoeve van een gezonde exploitatie is er met ingang van 2020 een taakstelling toegepast van 5 fte.

Voor de OOP-formatie (inclusief directie en CvB) voor de komende jaren is uitgegaan van de aanwezige formatie verhoogd met 1 fte vervanging, waarbij in de toekomst is gekeken naar formatie welke niet meer ingevuld gaat worden.

Taakbeleid

Bij de RSG heeft een werkgroep zich gebogen over het taakbeleid van september 2018 om het taakbeleid op onderdelen aan te scherpen, zodat er met ingang van schooljaar 2019-2020 een betaalbaar en toekomstbestendig taakbeleid ligt. Het nieuwe taakbeleid zal dichters aansluiten op de cao VO 2018-2019 voor wat betreft lestaak en seniorenuren.

Flexibele schil

In de totale formatie is een flexibele schil opgenomen van in totaal 14%. Onderverdeeld naar OP en OOP bedraagt de flexibele schil respectievelijk 15% en 10%.

Een bedreiging voor het handhaven van de flexibele schil vormt de nieuwe Wet Werk en Zekerheid. Deze heeft tot gevolg dat veel sneller dan tot nu het geval was een vast contract moet worden aangeboden. Daarnaast verplicht de wet tot het betalen van transitievergoedingen bij voorgenomen ontslagen. Momenteel geldt deze echter nog niet voor het openbaar onderwijs.

Detacheringen

Binnen de formatie is 1,5 fte gedetacheerd. Hier staan inkomsten tegenover.

Bapo, verlofregelingen

Voor de komende jaren wordt, voor wat betreft Bapo, ouderschapsverlof e.d. uitgegaan van het peil zoals dat medio september 2018 bestond.

leerplein

8.2 Meerjarenbegroting

Balans

Balans (x €1000)	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Vaste activa						
1.2-Materiële vast activa	9.523	9.243	8.648	8.053	7.458	6.863
<i>totaal</i>	<i>9.523</i>	<i>9.243</i>	<i>8.648</i>	<i>8.053</i>	<i>7.458</i>	<i>6.863</i>
Vlottende activa						
1.5-Vorderingen	428	151	151	151	151	151
1.7-Liquide middelen	3.237	3.590	3.695	4.628	5.541	6.426
<i>totaal</i>	<i>3.665</i>	<i>3.740</i>	<i>3.845</i>	<i>4.778</i>	<i>5.691</i>	<i>6.577</i>
TOTAAL ACTIVA	13.188	12.983	12.493	12.831	13.149	13.439
2.1-Eigen vermogen	7.780	7.346	7.356	7.361	7.367	7.335
2.2-Voorzieningen	3.028	3.380	2.918	3.288	3.637	3.997
2.3-Langlopende schulden	609	572	534	497	459	422
2.4-Kortlopende schulden	1.771	1.685	1.685	1.685	1.685	1.685
TOTAAL PASSIVA	13.188	12.983	12.493	12.831	13.149	13.439

Toelichting reserves en voorzieningen

Het eigen vermogen is opgebouwd uit een algemene reserve en een aantal bestemmings-reserves. De bestemmingsreserves hebben betrekking op een specifiek gereserveerd deel van het vermogen en zullen in de nabije toekomst worden aangewend.

Reserves (x €1000)	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Algemene reserve	6.681	6.467	6.528	6.585	6.601	6.544
<i>Bestemmingsreserves</i>						
Ontwikkeling en professionalisering	454	124	74	24	0	0
Onderwijsleermiddelen	50	35	15	-	-	-
Vernieuwing Levant	-	-	-	-	-	-
Huisvesting Slingerbos	595	720	739	751	766	791
Totaal reserves	7.780	7.346	7.356	7.361	7.367	7.335

In de bestemmingsreserve 'ontwikkeling en professionalisering' is een aantal doelen opgenomen. De reserve wordt onder meer aangewend voor specifieke scholings-doeleinden en verrijking lesaanbod (onderzoekend leren, maatwerk en gepersonaliseerde leerroutes voor iedere leerling).

Daarnaast wordt gedurende 10 jaar een groot deel van de reserve aangewend voor de investering in machines/installaties voor het Technasium (gerealiseerd in 2012 en afschrijving in 10 jaar).

Naar aanleiding van de opnieuw vast te stellen strategische meerjarenvisie zal het onderwijs op de RSG zich de komende jaren (2018-2022) ontwikkelen van klassikaal naar meer gepersonaliseerd onderwijs met ruimte voor flexibilisering en maatwerk. De komende

jaren wordt voor de implementatie van deze ontwikkeling extra geïnvesteerd op het terrein van scholing, waaronder coaching van docenten en leidinggevenden, lesstofontwikkeling en verdere professionalisering.

De reserve 'onderwijsleermiddelen' is bestemd voor de ontwikkeling van vernieuwende leermiddelen.

De mutatie op de bestemmingsreserve 'huisvesting' is gebaseerd op het saldo van de huisvestingsbijdrage en de huisvestingskosten (inclusief afschrijvingen) die aan de bijdrage kunnen worden toegerekend. De opgebouwde middelen zijn bedoeld voor toekomstige investeringen op locatie Slingerbos te Harderwijk.

De voorzieningen hebben betrekking op reeds aangegane verplichtingen welke in de nabije toekomst tot een uitgave zullen leiden.

Voorzieningen (x €1000)	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Personeel spaarverlof	198	205	217	229	241	253
Personeel jubilea	159	183	195	207	219	231
Voorziening persoonlijk budget	450	619	729	840	951	1.061
Voorziening wachtgeld	84	130	142	154	166	178
Onderhoud	2.137	2.243	1.635	1.858	2.061	2.274
Totaal reserves	3.028	3.380	2.918	3.288	3.637	3.997

Doel van de voorziening 'groot onderhoud' betreft het opbouwen van een voorziening t.b.v. de kosten voor planmatig groot onderhoud aan de twee gebouwen. De dotaties en onttrekkingen aan deze voorziening zijn gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplan dat in 2015 is geactualiseerd. In 2019 zal wederom een actualisatie plaatsvinden.

De voorziening 'jubileumgratificaties' is gevormd ter dekking van toekomstig te verwachten uitkeringen betreffende een 25-jarig respectievelijk 40-jarig ambtsjubileum (cao Voortgezet Onderwijs). De berekening van de voorziening op balansdatum vindt naar rato van het verstrijken van het aantal jaren diensttijd bij het onderwijs plaats.

De voorziening 'spaarverlof' is gevormd ter dekking van toekomstig te verwachten personele lasten betreffende de regeling spaarverlof (cao Voortgezet Onderwijs). Uitgaande van het huidige saldo is er geprobeerd een inschatting te maken van de opbouw en eventuele opname van het opgebouwde. Aangezien elk jaar een keuze gemaakt kan worden tussen sparen en opnemen is vooralsnog uitgegaan van het niveau van opname van 2018. Dit was het eerste jaar dat het personeel daadwerkelijk deze keuze had.

De voorziening 'wachtgeld' is gevormd ter financiering van wachtgeld/werkloosheids-uitkeringen. Als gevolg van het eigenrisicodragerschap komen die voor rekening van de organisatie.

Investerings

Voor de komende jaren worden de volgende investeringen voorzien:

Investerings (x €1000)	2019	2020	2021	2022	2023
Gebouwen en terreinen	227	50	50	50	50
Inventaris en apparatuur	312	210	210	210	210
Overige materiele vaste activa	225	225	225	225	225
Totaal investeringen	764	485	485	485	485

Jaarlijks wordt er een investeringsbegroting vastgesteld met een doorkijk van vijf jaren. Deze wordt jaarlijks aangepast en herzien naar de meest actuele ontwikkelingen.

Ontwikkeling financiële positie

	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
INDICATOR/RISICOPROFIEL					
Solvabiliteit	56,6%	58,9%	57,4%	56,0%	54,6%
Current ratio	2,2	2,3	2,8	3,4	3,9
Rentabiliteit	-2,4%	0,1%	0,0%	0,0%	-0,2%
Weerstandsvermogen	40,2%	40,5%	40,9%	41,3%	41,2%
Ratio weerstandsvermogen	730,8%	737,6%	744,1%	745,9%	739,4%

Legenda:		INDICATOR/RISICOPROFIEL	Norm
Zeer laag		Solvabiliteit	30-40%
Laag		Current ratio	0,9-1,1
Neutraal		Weerstandsvermogen	20-40%
Hoog		Rentabiliteit	0-5%
Zeer hoog		Ratio weerstandsvermogen	100-140%

Bovenstaande tabel biedt een doorkijk in de financiële positie t/m 2023. Hieruit blijkt dat de financiële positie ook op de langere termijn een gezond perspectief laat zien. Op de rentabiliteit na, voldoen alle indicatoren voldoen minimaal aan de norm. De rentabiliteit blijft kwetsbaar en is sterk afhankelijk van politieke besluitvorming.

Staat van baten en lasten

Exploitatierekening (x €1.000)	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
BATEN						
Rijksbijdragen OC&W	17.077	16.609	16.527	16.348	16.201	16.165
Overige overheidsbijdragen	714	713	703	691	689	695
Overige baten	1.009	943	943	943	943	943
<i>Totaal baten</i>	<i>18.801</i>	<i>18.265</i>	<i>18.173</i>	<i>17.983</i>	<i>17.833</i>	<i>17.803</i>
LASTEN						
Personeelslasten	14.495	14.764	14.234	14.050	13.898	13.961
Afschrijvingen	912	1.023	1.080	1.080	1.080	1.080
Huisvestingslasten	1.127	1.007	1.007	1.007	1.009	955
Overige lasten	2.112	1.877	1.817	1.817	1.817	1.817
<i>Totaal lasten</i>	<i>18.645</i>	<i>18.670</i>	<i>18.138</i>	<i>17.954</i>	<i>17.803</i>	<i>17.813</i>
SALDO BATEN EN LASTEN	155	-405	35	29	30	-10
Financiële baten	2	-	-	-	-	-
Financiële lasten	-22	-26	-25	-24	-23	-22
SALDO FINANCIËEL	-20	-26	-25	-24	-23	-22
EXPLOITATIERESULTAAT	135	-431	10	5	7	-32

Toelichting staat van baten en lasten

In de resultatenrekening is voor wat betreft de doorberekening rekening gehouden met de eerder vermelde leerlingenaantallen, zowel voor wat betreft de baten als de lasten. Door het hanteren van een flexibele schil is de RSG in staat om relatief snel haar personeelsomvang aan te passen aan de gewijzigde leerlingenaantallen. Voor wat betreft de bekostiging gaat de RSG er vanuit dat de verhoging van de salarissen als gevolg van de in 2018 afgesloten cao worden gedekt door een verhoging van de bekostiging. Hierover heeft echter nog geen besluitvorming plaatsgevonden. Het financiële risico bedraagt voor de RSG in 2019 €162.000 en de jaren daarna gemiddeld €278.000.

De RSG heeft het pand in Harderwijk in eigendom en ontvangt daarvoor een doordecentralisatievergoeding.

Voor wat betreft de personeelslasten is er vanuit gegaan, dat de toenemende lasten als gevolg van cao-maatregelen worden gedekt door een hogere bekostiging. Door een overschrijding op de formatie is er in 2019 een verlies voorzien van ruim €400.000.

8.3 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Risicobeheersingssysteem

De RSG hanteert een model voor het in kaart brengen van de risico's. Het model bestaat uit een risicomatrix waarbij de voornaamste risico's voor de komende 4-5 jaar worden benoemd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een model dat ontwikkeld is door de VO-raad. Voor elk risico worden oorzaken, gevolgen en eventueel beheersmaatregelen benoemd. Tevens wordt aan elk risico een kansscore (hoe groot is de kans dat het risico zich voordoet) en een gevolgscore (hoe groot is het financiële gevolg als het risico zich voordoet) gekoppeld. De scoretabellen zien er als volgt uit:

Kansscoretabel

Klasse	Referentiebeeld	Percentage
1	<1 of 1x per 10 jaar	10%
2	1x per 5-10 jaar	30%
3	1x per 2-5 jaar	50%
4	1x per 1-2 jaar	70%
5	1x per jaar of >	90%

Gevolgscoretabel

Klasse	Financieel gevolg
1	<100.000
2	100.000 <x< 400.000
3	400.000 <x< 800.000
4	800.000 <x< 1.700.000
5	>1.700.000

De hoogste klasse is afgeleid van de totale baten. Hierbij wordt, conform het advies van de VO-raad, uitgegaan van ongeveer 10% van de totale baten. De overige klassen zijn hier vervolgens van afgeleid.

Organisatie

De rol van risicomanagementcoördinator wordt vervuld door de controller. De taken van de coördinator zijn in hoofdzaak het invoeren van de risicomanagementsystematiek, het toezien op gemaakte afspraken en het ondersteunen bij eventuele vragen.

Naast de controller bestaat het risicobeheersingsteam uit directie, CvB, HR-manager en kwaliteitscoördinator. De genoemde functionarissen zijn verantwoordelijk voor het in kaart brengen van de risico's, het eventueel signaleren van nieuwe risico's en het uitvoeren van de beheersmaatregelen. Daarnaast is er een rol weggelegd voor de RvT die vanuit hun toezichthoudende taak het risicomanagement monitort.

Inbedding in planning en control cyclus

Minimaal een keer per jaar wordt de risicomatrix geactualiseerd. De vermelde risico's en de genomen beheersmaatregelen worden daarbij geëvalueerd. Acute risico's met een kansscore van 4 c.q. 5 en een gevolgscore van 4 c.q. 5 worden opgenomen in de kwartaalrapportage.

In 2018 heeft het risicobeheersingsteam in twee sessies opnieuw de risico's en geformuleerde beheersmaatregelen tegen het licht gehouden, waarbij ook de RvT om input is gevraagd.

8.4 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

In onderstaande tabel wordt de top 3 van risico's vermeld met de genomen beheersmaatregelen:

	Kans	Gevolg	Voorgenomen beheersmaatregelen 2019
Negatieve ontwikkeling leerlingenaantallen (lange termijn)	4	3	1. Uitvoering vervolg PR-plan: site -> aansluiten bij moderne media. Intensiveren contact basisscholen+eventuele versterking samenwerking (b.v. doorlopende leerlijnen). Opening nieuwbouw RSG Levant. 3. Inzetten op verhoging leskwaliteit door meer differentiatie/maatwerk en gepersonaliseerd onderwijs. Teams trainen op denken in doelen en coachende vaardigheden. ->doel aansluiting bij onderwijsbehoefte leerling.* 3 C. Aanhouden 8 tot 10% flexibele schil. 5. Versterken onderwijsaanbod meerbegaafde leerlingen.*
Onzekere financiering leerlingenstromen (lagere bekostiging per leerling doordat het ministerie bekostigingsvoorwaarden aanscherpt of delen uit de bekostiging bezuinigt)	3	3	1. Invloed uitoefenen via VO-Raad. 2 B + 3 C. Hanteren flexibele schil 8 tot 10% 3 C. Uitvoering in 2018 geformuleerd taakbeleid.
School voldoet niet aan resultaatverplichtingen LB, LC en LD in functiemix of school voldoet wel maar is te duur uit vanwege startsituatie of beleidskeuzen	3	2	1 + 2 + 2 A. Er zijn maatwerkafspraken gemaakt met MR (afwijken functiemix). 2 B. Jaarlijks in beeld brengen of er ruimte is voor bevordering.
Datalek	4	2	1 + 2 + 1 A tm 4 D. Security beleid voldoet aan AVG (verordening persoonsgegevens)+verscherpen wachtwoordbeleid(15posities)* 1 + 1 A tm 4 D. Kweken van 'awareness' binnen personeel omtrent gevolgen datalek* 1 + 2 + 1 A tm 4 D. ICT gedragscode opstellen* 1 A tm 4 D. Up to date houden gebruikerscontracten met software leveranciers 1+1A+2B+3C+4D. Ingebruikname intranet (opslag veiliger)*

Hoogte risico vs. weerstandsvermogen

Op basis van de kans- en gevolgscores is de hoogte van het risico bepaald. Hierbij is uitgegaan van de hoogste grenswaarde binnen de gevolgklasse. Het aldus gecalculeerde bruto risicobedrag bedraagt €1.770.000. Aangezien alle risico's niet tegelijk zullen voorkomen, is het bruto risicobedrag vermenigvuldigd met een samenlooperpercentage van 50% e.e.a. in lijn met het model van de VO-raad. Hierdoor resteert een netto bedrag van €885.000.

Dit netto bedrag is afgezet tegen de aanwezige weerstandscapaciteit. Deze capaciteit wordt gevormd door de algemene reserve. De bestemmingsreserves worden niet meegenomen aangezien zij een duidelijk bestedingsdoel hebben. De algemene reserve bedraagt in 2018 €6.681.000 resulterend in een 'ratio weerstandsvermogen' van 707%.

8.5 Rapportage toezichthoudend orgaan

In hoofdstuk 6 heeft de RvT uiteengezet hoe zij het toezicht in 2018 heeft uitgeoefend. Korthedshalve wordt hiernaar verwezen.

Hoofdstuk 9

Schoolgegevens

	Hoofdvestiging	Nevenvestiging
	RSG Slingerbos	RSG Levant
Adres	: Eisenhowerlaan 59	Horsterweg 192
Postcode / plaats	: 3844 AS Harderwijk	3891 EV Zeewolde
Telefoon	: 0341 – 414 484	036 - 521 81 70
E-mail	: info@rsgsl.nl	info@rsgsl.nl
Website	: www.rsgslingerboslevant.nl	www.rsgslingerboslevant.nl
Bestuursnummer	: 13739	13739
Brin:	: 17CK-00	17CK-01
KvK	: 08081581	08081581
Raad van Toezicht	:	de heer H.A. van der Velde (voorzitter) mevrouw N.O.V. Hamstra–Lankester (vice voorzitter) mevrouw A. van Aalsum-Jongen de heer H.A. Jansen de heer J.H.J. Schreuder
College van Bestuur	:	mevrouw H.A. Vaatstra
Directie	:	
Locatie Slingerbos		onderbouw: de heer E. de Vries bovenbouw: de heer A. Veenenbos
Locatie Levant		tot 01-02-2018: mevrouw M. Compagner m.i.v. 01-02-2018: mevrouw A.M. Leeuwenburgh (interim)

RSG Levant

Hoofdstuk 10

Jaarrekening

10.1 Balans per 31 december 2018

Balans (x €1.000)		31/12/2018		31/12/2017
Vaste activa		9.523		9.265
- Materiele vaste activa	9.523		9.265	
Vlottende activa		3.665		3.526
- Vorderingen	428		228	
- Liquide middelen	3.237		3.298	-
Totaal Activa		13.188		12.791
Eigen vermogen		7.780		7.644
Voorzieningen		3.028		2.827
Langlopende schulden		609		647
Kortlopende schulden		1.771		1.673
Totaal passiva		13.188		12.791

10.2 Staat van baten en lasten over 2018

Exploitatierekening (x €1.000)	Werkelijk 2018	Begroot 2018	Verschil	Werkelijk 2017
BATEN				
3.1-Rijksbijdragen	17.077	16.396	682	17.112
3.2-Overige overheidsbijdragen	714	708	6	734
3.5-Overige baten	1.009	833	176	1.063
<i>Totaal baten</i>	<i>18.801</i>	<i>17.937</i>	<i>864</i>	<i>18.909</i>
LASTEN				
4.1-Personeelslasten	14.495	13.887	608	14.447
4.2-Afschrijvingen	912	1.041	-130	913
4.3-Huisvestingslasten	1.127	982	145	999
4.4-Overige lasten	2.112	1.884	228	1.882
<i>Totaal lasten</i>	<i>18.645</i>	<i>17.794</i>	<i>851</i>	<i>18.240</i>
SALDO BATEN EN LASTEN	155	143	13	669
5.1-Financiële baten	2	-	2	7
5.5-Financiële lasten	-22	-26	4	-23
SALDO FINANCIËEL	-20	-26	6	-15
EXPLOITATIERESULTAAT	135	117	19	654

10.3 Kasstroomoverzicht 2018

Kasstroomoverzicht (x €1.000)		2018		2017
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		135		654
Aanpassingen voor:				
- afschrijvingen	912		913	
- mutaties voorzieningen	202		462	
Totaal aanpassingen		1.113		1.374
Veranderingen in vlottende activa				
-vorderingen	-201		-126	
-schulden	98		93	
Totaal veranderingen in vlot.activa		-103		-33
Totaal kasstroom uit bedrijfsactiviteiten		1.146		1.995
Interest				
- Ontvangen interest	2		7	
- Betaalde interest	-22		-23	
Totaal interest		-20		-15
Totaal kasstroom uit operationele activ.		1.126		1.979
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
- Investeringsmaterieel vaste activa	-1.170		-684	
Totaal investeringsactiviteiten		-1.170		-684
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
- Aflossingen opgenomen leningen	-38		-38	
Totaal financieringsactiviteiten		-38		-38
Totaal kasstroom uit investeringsactiv.		-1.207		-722
Mutatie liquide middelen		-62		1.273
Beginstand liquide middelen		3.298		2.025
Mutatie liquide middelen		-62		1.273
Eindstand liquide middelen		3.237		3.298

De liquide middelen zijn in 2018 licht afgenomen. Dit wordt vooral veroorzaakt door de investeringsactiviteiten m.b.t. tot de nieuwbouw in Zeewolde. T.b.v. de financiering van het gebouw te Harderwijk is er sprake van een langlopende lening waarbij de rente en aflossing een jaarlijkse uitgave vormt. Zie ook paragraaf 10.5.

10.4 Grondslagen

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is de richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften geformuleerd. De vergelijkende cijfers zijn aangepast.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Consolidatie verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen geconsolideerd.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het desbetreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen, wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is een overzicht van geldmiddelen die in het boekjaar beschikbaar zijn gekomen en van het gebruik dat van deze geldmiddelen is gemaakt. Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

Grondslagen voor de waardering van de activa en passiva

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische

levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het jaar van ingebruikname.

Investeringssubsidies worden in mindering gebracht op de vaste activa. De activeringsgrens voor inventaris en apparatuur bedraagt €1.000.

De vaste activa worden als volgt afgeschreven:

Gebouwen	20/30 jaar	Installaties/machines/vaste inrichting	10 jaar
Terreinvoorzieningen	40 jaar	Audiovisuele middelen	10 jaar
Schoolinventaris	10/15 jaar	Hardware en software	3/4 jaar
Kantoorinventaris	10/15 jaar	Boekenfonds	2/4 jaar
Inventaris kantine	15 jaar	Mediatheek	divers
Leer- en hulpmiddelen	10 jaar		

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen zijn gewaardeerd tegen reële waarde en voor zover van toepassing op de geamortiseerde kostprijs. Een voorziening kan worden getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid. De voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen met als uitgangspunten de hoogte van het uitstaande bedrag in combinatie met de ouderdom van de vordering en de risico's die worden gelopen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekeningcourantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van RSG Slingerbos | Levant bestaat uit de componenten algemene reserve en bestemmingsreserves. De bestemmingsreserves zijn publiek vermogen.

Algemene reserve

Deze post betreft de niet-gebonden reserve die voortkomt uit de door (semi-)overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten.

Bestemmingsreserves

Hieronder zijn opgenomen de reserves die bedoeld zijn voor specifieke toekomstige uitgaven die uit de huidige beschikbare middelen gedekt moeten worden, waarbij om die reden door het bestuur een beperkte bestedingsmogelijkheid is aangebracht. De aanwezige bestemmingsreserves worden hieronder kort toegelicht:

- *Bestemmingsreserve huisvesting Harderwijk*: de bestemmingsreserve huisvesting is na de doordecentralisatie gevormd voor gewenste huisvestingsaanpassingen, passend bij onderwijskundige ontwikkelingen;
- *Bestemmingsreserve ontwikkeling & professionalisering*: de reserve ontwikkeling & professionalisering is gevormd ten behoeve van verdere professionalisering van personeel en verbreding van het onderwijsaanbod;
- *Bestemmingsreserve onderwijsleermiddelen*: de reserve is gevormd ten behoeve van het faciliteren van allerlei leermiddelen;
- *Bestemmingsreserve vernieuwing Levant*: de reserve is bedoeld om locatie Levant te moderniseren en aan te passen aan de eisen van deze tijd.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorziening jubilea wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen. Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen, indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Voorziening spaarverlof

De voorziening spaarverlof is, conform voorgaande verslagjaren, gebaseerd op het werkelijk gespaarde spaarverlof van collega's, in dienst op balansdatum. Voor de kosten is uitgegaan van het huidige salarisniveau. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige periodieken/salarisstijgingen en contante waarden van toekomstige beloningen.

Voorziening jubileumgratificaties

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd. De disconteringsvoet bedraagt 0,5%.

Voorziening persoonlijk budget

De voorziening persoonlijk budget is gevormd ten behoeve van het persoonlijk levensfasebewust budget opgenomen in de cao. Voor de berekening is uitgegaan van 50 uur per fte tegen het gemiddelde bruto uurloon.

Voorziening werkloosheidsbijdragen

De voorziening is gevormd ten behoeve van het deel van de werkloosheidsuitkeringen die ten laste van de organisatie komen.

Voorziening onderhoud

De voorziening groot onderhoud wordt gevormd voor verwachte kosten over een reeks van jaren betreffende periodiek onderhoud van panden, installaties e.d., gebaseerd op een meerjarenonderhoudsplanning, uitgebracht door een extern adviesbureau. Als basis voor deze voorziening wordt het lange termijn onderhoudsplan gebruikt dat periodiek wordt aangepast aan de actualiteit. De voorziening is gebaseerd op nominale waarde. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de reële waarde en voor zover van toepassing op de geamortiseerde kostprijs.

Overlopende passiva

De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben, uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn, baten worden verantwoord als deze gerealiseerd zijn.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdragen en de niet geoormerkte OC&W-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

OC&W-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OC&W-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar waarin de inkomsten zijn gederfd of waarvan de gesubsidieerde lasten komen.

Pensioenen

De Stichting RSG heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij het bedrijfstak pensioenfonds ABP.

De Stichting RSG heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De Stichting RSG heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

De per balansdatum van toepassing zijnde dekkingsgraad bij het pensioenfonds ABP bedraagt 97,0%, de beleidsdekkingsgraad bedraagt 103,8% (bron: website www.abp.nl kwartaalberichten: 4^e kwartaal 2018).

10.5 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

1.2 Materiele vaste activa (VA) (bedragen x €1.000)	1.2.1-Gebouwen en terreinen	1.2.2-Inventaris en apparatuur	1.2.3-Andere vaste bedrijfs- middelen	Totaal
Aanschafwaarde per 31/12/2017	8.645	5.312	3.192	17.150
Waardevermind. en afschrijvingen	-1.538	-3.654	-2.692	-7.885
Boekwaarde per 1/01/2018	7.107	1.658	499	9.265
Investeringsen	669	373	128	1.170
Afschrijvingen	-333	-350	-229	-912
Desinvesteringen				
	336	23	-101	258
Boekwaarde per 31/12/2018	7.443	1.681	398	9.523

De investeringen in 2018 lagen binnen de begroting.

Het schoolgebouw in Harderwijk is in eigen beheer. De WOZ-waarde van dit pand bedroeg in 2018 €9.444.000 (waardepeildatum 1 januari 2017). Op het pand rust een hypotheek waarvan de hoogte per 31 december 2018 €609.375 bedroeg. De betaalde rente bedroeg in 2018 €15.958,77.

Het gebouw te Zeewolde is in juridisch eigendom bij de Gemeente Zeewolde.

De verzekerde waarden van het gebouw en de inventaris bedragen:

<i>Harderwijk</i>	Gebouw	€21.873.800
	Inventaris	€ 3.670.000

<i>Zeewolde</i>	Gebouw	€ 9.372.525
	Inventaris	€ 1.968.230

Balans (x €1.000)		31/12/2018		31/12/2017
Vlottende activa (model VV)				
<i>1.5-Vorderingen</i>				
1.5.1-Debiteuren		338		166
1.5.2-Ministerie van OCenW		-		-
1.5.7-Overige vorderingen		17		16
1.5.7.1-Personeel	16		12	
1.5.7.2-Overige	2		4	
1.5.8-Overlopende activa		73		45
1.5.8.3-Overige overlopende activa	73		45	
<i>Totaal vorderingen</i>		<u>428</u>		<u>228</u>
<i>1.7-Liquide middelen</i>				
1.7.1-Kasmiddelen		3		4
1.7.2-Tegoeden op bank- en girorekeningen		3.234		3.294
1.7.4-Overige liquide middelen		-		-
<i>Totaal liquide middelen</i>		<u>3.237</u>		<u>3.298</u>
Totaal vlottende activa		<u>3.665</u>		<u>3.526</u>

Bij de kortlopende vorderingen is een vordering op het Chr. VMBO (Landstede-groep) opgenomen t.b.v. de afwikkeling van de nieuwbouw op locatie Levant te Zeewolde ter hoogte van ruim €200.000.

De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

2.1 Eigen vermogen	Stand 01/01/2018	Resultaat	Ov.mutaties	Stand 31/12/2018	
2.1.1-Algemene Reserve	5.884	797		6.681	
2.1.2-Bestemmingsreserve				-	
- Bestemmingsreserve huisvesting	638	-43		595	
- Bestemmingsreserve ontw ikkeling en professionalisering	594	-140		454	
- Bestemmingsreserve onderw ijsleermiddelen	75	-25		50	
- Bestemmingsreserve vernieuw ing Levant	454	-454		-	
<i>Totaal eigen vermogen</i>	<i>7.644</i>	<i>135</i>	-	<i>7.780</i>	
Balans (x €1.000)		31/12/2018		31/12/2017	
2.2 Voorzieningen					
2.2.1-Personeelsvoorzieningen		892		924	
2.2.1.1-Spaarverlof	198		181		
2.2.1.2-Jubileumgratificaties	159		159		
2.2.1.3-Persoonlijk budget	450		477		
2.2.1.4-Werkloosheidsbijdragen	84		106		
2.2.3-Onderhoudsvoorziening		2.137		1.903	
<i>Totaal Voorzieningen</i>		<i>3.028</i>		<i>2.827</i>	
<i>Onderverdeling naar looptijd</i>	<i>< 1 jr.</i>	<i>> 1 jr</i>			
- Personeelsvoorzieningen	-32	924			
- Overige voorzieningen	234	1.903			
Mutaties verloop voorzieningen	Stand 01/01/2018	Dotaties	Ontrek- kingen	Vrijval	Stand 31/12/2018
- Personeelsvoorzieningen	924	138	170		892
- Overige voorzieningen	1.903	315	81		2.137

Balans (x €1.000)		31/12/2018		31/12/2017
2.3 Langlopende schulden				
2.3.3-Kredietinstellingen		609		647
2.4 Kortlopende schulden				
2.4.1-Kredietinstellingen		-		-
2.4.3-Crediteuren		278		220
2.4.4-Ministerie van OCenW		19		20
2.4.7-Belastingen en premies soc. Verzek.		618		589
2.4.7.1-Loonheffing	617		579	-
2.4.7.2-Omzetbelasting	0		10	-
2.4.8-Schulden terzake van pensioenen		185		172
2.4.9-Overige kortlopende schulden		-		-
2.4.9.2-Overige	-		-	-
2.4.10-Overlopende passiva		671		672
2.4.10.2-Vooruitontvangen subsidies OCW geoormerkt	45		34	
2.4.10.5-Vakantiegeld en -dagen	428		420	
2.4.10.8-Overige	198		219	
Totaal Kortlopende schulden		1.771		1.673

De langlopende lening heeft een looptijd van 20 jaar (in 2015 afgesloten). De aflossing is lineair en bedraagt €37.500 per jaar. In 2018 is €15.958,77 rente betaald.

Ten behoeve van de langlopende schuld zijn de volgende zekerheden gesteld:

- hypotheek op grond en pand locatie Harderwijk;
- pandrecht op de rechten uit de overeenkomst 'Doordecentralisatie' tussen de gemeente Harderwijk en de Stichting RSG.

10.6 Niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa

Vordering op Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen

De school heeft een 'eeuwigdurende' vordering op het Ministerie van OC&W. Deze vordering is ontstaan door een wijziging in het betalingsritme ten gevolge van de overgang van schooljaar- naar kalenderjaarbekostiging in 2006 en bedraagt ultimo 2018 €1.278.790. Deze vordering wordt alleen bij opheffing van de school, anders dan bij fusie, ontvangen. Aangezien de vordering pas geïnd zal worden bij opheffing van de school, kan verondersteld worden dat de reële waarde verwaarloosbaar is. Deze regeling is met terugwerkende kracht per 1 augustus 2018 komen te vervallen. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekeningen was het onduidelijk welke gevolgen dit heeft voor de presentatie in de jaarrekening. Zekerheidshalve is deze toch opgenomen in deze paragraaf.

Huurcontract

Door de RSG is een huurcontract afgesloten ter waarde van €10.408 ten behoeve van huur van een kantoorlocatie. De looptijd bedraagt 1 jaar, van november tot november.

Vordering inzake nieuwbouw Levant

De nieuwbouw van de locatie in Zeewolde (RSG Levant) is in 2018 afgerond. Omtrent de overschrijding op het oorspronkelijke bouwbudget is er nog sprake van een vordering op deelnemende partijen. De onderhandelingen hierover lopen nog.

10.7 Toelichting op de posten van de staat van baten en lasten

Exploitatierekening (x €1.000)	Werkelijk 2018		Begroot 2018		Werkelijk 2017	
BATEN						
3.1-Rijksbijdragen						
<i>3.1.1-Rijksbijdragen OCW</i>		14.976		14.625		15.295
- Rijksbijdrage personele kosten	13.211		12.894		13.462	
- Rijksbijdrage materiële kosten	1.756		1.731		1.816	
<i>3.1.2-Overige subsidies OCW</i>		1.535		1.531		1.541
- Niet-geoormerkte subsidies	1.469		1.476		1.471	
- Geoormerkte subsidies	66		55		70	
<i>3.1.3-Ontvangen doorbetalingen rijksbijdragen SWV</i>		566		240		277
3.1-Rijksbijdragen		17.077		16.396		17.112
3.2-Overige overheidsbijdragen						
<i>3.2.2-Overige overheidsbijdragen en subsidies</i>		714		708		734
3.2-Overige overheidsbijdragen		714		708		734
3.5-Overige baten						
<i>3.5.1-Verhuur</i>		49		60		52
<i>3.5.2-Detachering personeel</i>		114		100		138
<i>3.5.5-Ouderbijdragen</i>		106		89		123
<i>3.5.6-Overige baten</i>		741		584		750
- Bijdragen richtingen/stromen	136		118		123	
- Kantine	149		157		159	
- Kampen, excursies en buitenlandse reizen	279		275		331	
- Overige baten	177		35		137	
3.5-Overige baten		1.009		833		1.063
TOTAAL BATEN		18.801		17.937		18.909
LASTEN						
4.1-Personeelslasten						
<i>4.1.1-Lonen en salarissen</i>		13.672		13.632		13.414
- Salarissen	10.635				10.535	
- Sociale lasten	1.430				1.329	
- Pensioenpremies	1.607				1.550	
<i>4.1.2-Overige personele lasten</i>		765		275		965
- Dotaties personele voorzieningen	138		-188		293	
- Personeel niet in loondienst	248		82		358	
- Overig	549		381		451	
<i>4.1.3-Af: uitkeringen</i>		-113		-20		-70
4.1-Personeelslasten		14.495		13.887		14.447
Gem. aantal fte	184				189	
4.2-Afschrijvingen						
<i>4.2.2-Materiele vaste activa</i>		912		1.041		913
- Gebouw en en terreinen	333		344		328	
- Inventaris en apparatuur	350		409		337	
- Overige materiele vaste activa	229		287		248	
4.2-Afschrijvingen		912		1.041		913

4.3-Huisvestingslasten					
4.3.1-Huur		79		78	83
4.3.2-Verzekeringen		20		18	17
4.3.3-Onderhoud		58		49	60
4.3.4-Energie en water		185		175	169
4.3.5-Schoonmaakkosten		268		260	260
4.3.6-Heffingen		57		60	50
4.3.7-Overige huisvestingslasten		145		30	46
4.3.8-Dotatie voorziening onderhoud		315		312	315
4.3-Huisvestingslasten		1.127		982	999
4.4-Overige lasten					
4.4.1-Administratie- en beheerslasten		742		711	701
4.4.2-Inventaris, apparatuur en leermiddelen		674		517	529
4.4.4-Overige		696		657	652
- PR en advieskosten	60		30		35
- Kosten VAVO	115		160		104
- Kosten activiteiten en reizen	293		275		332
- Kosten Kantine	140		142		135
- Overig	88		50		47
4.4-Overige lasten		2.112		1.884	1.882
Specificatie honorarium accountant					
1. Onderzoek jaarrekening	18		21		18
2. Andere controle opdrachten	-		2		-
3. Fiscale adviezen	1		3		-
totaal accountant	19		26		18
TOTAAL LASTEN		18.645		17.794	18.240
SALDO BATEN EN LASTEN		155		143	669
5.1+5.5-Financiële baten en lasten					
5.1.1-Financiële baten		-2		-	-7
5.4.1-Overige opbrengsten fin. vaste activa en effecten		-		-	-
5.5.1-Financiële lasten		22		26	23
5.1+5.5-Financiële baten en lasten		20		26	15
EXPLOITATIERESULTAAT		135		117	654

10.8 Overzicht verbonden partijen (bedragen x €1.000)

Naam	Juridische vorm	Statuair zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31/12/2018	Resultaat jaar 2018	Art. 2:403 BW Ja/Nee	Eenheid van bestuur %	Consolidatie
Stichting leerlingenzorg NW Veluwe	Stichting	Harderwijk	4	nmb	nmb	nee	7%	Nee
Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening van de RSG waren de cijfers van de St. leerlingenzorg nog niet bekend.								

10.9 Vermelding bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de Stichting RSG. Het voor de Stichting RSG toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 €146.000 conform klasse D. Het aantal complexiteitspunten bedraagt 9.

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bedragen x € 1	H.A. Vaatstra
Functiegegevens	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	echt
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 127.350
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.427
<i>Subtotaal</i>	€ 145.777
Individueel bezoldigingsmaximum	€ 146.000
-/- onverschuldigd betaald bedrag	
Totaal bezoldiging	€ 145.777
Overschrijding?	Geen
Gegevens 2017	
Aanvang en einde functievervulling	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor(fte)	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 122.586
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.092
Totaal bezoldiging 2017	€ 139.678

1b. Toezichthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	H.A. van der Velde	N.O.V. Hamstra-Lankester	A. van Aalsum-Jongen	J.H.J. Schreuder	H.A. Jansen
Functie	VOORZITTER	LID	LID	LID	LID
Aanvang en einde functieervulling in 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging					
Bezoldiging	€ 4.652	€ 3.499	€ 3.499	€ 3.499	€ 3.499
Individueel WNT-maximum	€ 21.900	€ 14.600	€ 14.600	€ 14.600	€ 14.600
-/- onverschuldigd betaald bedrag					
Overschrijdingen?	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen
Gegevens 2017					
Aanvang en einde functieervulling	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 4.624	€ 3.482	€ 3.482	€ 3.482	€ 3.482
Beloningen betaalbaar op termijn					
Totaal bezoldiging 2017	€ 4.624	€ 3.482	€ 3.482	€ 3.482	€ 3.482

10.10 Verantwoording model G (x €1,-)

G1: Subsidies zonder verrekeningsclausules					
Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond? Ja/Nee
Lerarenbeurs	7/619/14422	24-7-2017	€ 10.286,40	€ 10.286,40	ja
Lerarenbeurs	7/616/14262	24-7-2017	€ 5.486,08	€ 5.486,08	ja
Lerarenbeurs	7/631/15616	24-7-2017	€ 8.229,12	€ 8.229,12	ja
Lerarenbeurs	7/642/16630	24-7-2017	€ 10.286,40	€ 10.286,40	ja
Lerarenbeurs	7/629/15374	24-7-2017	€ 10.286,40	€ 10.286,40	ja
Lerarenbeurs	7/628/15158	24-7-2017	€ 6.857,60	€ 6.857,60	ja
Lerarenbeurs	7/592/10741	24-7-2017	€ 6.171,84	€ 6.171,84	ja
Lerarenbeurs	8/605/23311	23-7-2018	€ 5.143,20	€ 5.143,20	nee
Lerarenbeurs	8/599/22597	23-7-2018	€ 6.986,18	€ 6.986,18	nee
Lerarenbeurs	8/643/26067	23-7-2018	€ 4.928,90	€ 4.928,90	nee
Lerarenbeurs	8/608/23680	23-7-2018	€ 6.857,60	€ 6.857,60	nee
Lerarenbeurs	8/614/24135	23-7-2018	€ 6.171,84	€ 6.171,84	nee
Lerarenbeurs	8/615/24215	23-7-2018	€ 10.286,40	€ 10.286,40	nee
Lerarenbeurs	8/634/25295	23-7-2018	€ 10.286,40	€ 10.286,40	nee
Lerarenbeurs	8/593/21695	23-7-2018	€ 10.286,40	€ 10.286,40	nee
Lerarenbeurs	8/667/27894	23-7-2018	€ 8.229,12	€ 8.229,12	nee
Lerarenbeurs	8/621/24593	10-9-2018	€ 8.229,12	€ 8.229,12	nee
Doorstroom PO-VO	CURPOVO170657	13-3-2018	€ 29.399,00	€ 29.399,00	nee
Totaal			€ 164.408,00	€ 164.408,00	

G2: Subsidies met verrekeningsclausules						
G2A: Aflopend per ultimo verslagjaar						
Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten	Te verrekenen
						€ -
Totaal			€ -	€ -	€ -	€ -

G2: Subsidies met verrekeningsclausules								
G2B: Doorlopend tot in volgend verslagjaar								
Omschrijving	Toewijzing kenmerk	Toewijzing datum	Bedrag toewijzing	Saldo 01/01/2018	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in verlag jaar	Totale kosten 31/12/2018	Saldo nog te besteden 31/12/2018
							€ -	€ -
Totaal			€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

10.11 Gebeurtenissen na balansdatum

Inleiding

De openbare schoolbesturen Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noordoost-Veluwe (RSG N.O.-Veluwe, Epe), Stichting regionale scholengemeenschap (RSG Slingerbos | Levant, Harderwijk) en Stichting Primair Openbaar Onderwijs (Proo, Harderwijk) hebben besloten om bestuurlijk te gaan samenwerken met als doel om sterk algemeen toegankelijk onderwijs aan te bieden aan leerlingen van 4 tot 18 jaar. Zij bewerkstelligen dit door duurzaam bestuurlijk samen te werken, kennis en kunde te verbinden, om daarmee eigentijds en krachtig onderwijs te ontwikkelen. De bestuurlijke samenwerking zal per 1 april 2019 in gaan. De gemeenteraden dienen hiertoe instemming te verlenen. Er zijn acht gemeenten betrokken bij de samenwerking.

Vormgeving

De onderwijsbesturen zijn van mening dat het openbaar primair onderwijs en het voortgezet onderwijs in de regio nu en in de toekomst het beste tot zijn recht komt door een intensieve samenwerking aan te gaan die wordt vormgegeven door het oprichten van een zogenaamde onderwijsgroep. De drie openbare schoolbesturen worden ondergebracht in een Holding-stichting. De drie afzonderlijke stichtingen blijven autonoom waarbij hun bestuur zal bestaan uit één bestuur, namelijk de Stichting Aurora OnderwijsGroep (werknaam Aurora). Binnen Aurora wordt een Raad van Toezicht ingesteld. De drie onderwijsstichtingen zullen dan geen afzonderlijke interne toezichthoudende organen meer kennen. De wettelijke bevoegdheden van de gemeenteraden zijn in de nieuwe statuten en overeenkomsten gewaarborgd.

Financiën

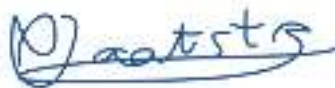
De genoemde stichtingen blijven autonoom. Dat betekent dat de geldstromen gescheiden blijven. Eventuele financiële tekorten bij een van de stichtingen kunnen niet voor rekening komen van een andere stichting behorende bij de Holding-stichting.

In de verkenning naar de haalbaarheid van de duurzame samenwerking is, onder begeleiding van een externe, een financiële analyse gemaakt die vervolgens met de desbetreffende toezichthouders (Raden van Toezicht c.q. Bestuur) is besproken. In 2019 zal een verdere financiële verdiepingsslag worden uitgevoerd.

Opmaken en goedkeuren van de jaarrekening 2018

De jaarrekening 2018 is opgemaakt en goedgekeurd door het College van Bestuur

d.d. 30 maart 2019

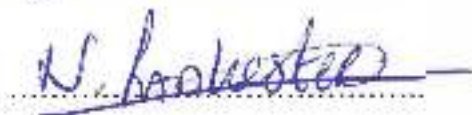
Mw. H.A. Vaatstra

De Raad van Toezicht van Stichting RSG heeft de jaarrekening 2018 goedgekeurd op
30 maart 2019 te Harderwijk:

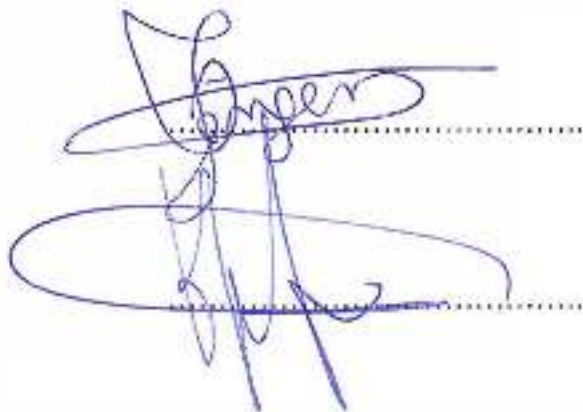
Dhr. H.A. van der Velde (voorzitter)

Mw. N.O.V. Hamstra-Lankester (vice voorzitter)

Mw. A. van Aalsum-Jongen

Dhr. H.A. Jansen

Dhr. J.H.J. Schreuder

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Stichting Regionale Scholengemeenschap

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Regionale Scholengemeenschap te Harderwijk gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Regionale Scholengemeenschap op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten siemens de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met aan overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Regionale Scholengemeenschap zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Stroomweg 14
 3821 BR Tiel
 Tel: 030 15 27
 8042 PW tiel.nl

T: 030 15 27 12
 info@vanree.nl
 www.vanree.nl
 KvK nr. 0161395

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Nast de jaarrekening en onze controleverklaring daartoe, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gezien en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, voortvloeiend uit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw waargaven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het redelijk tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebreken en onzekerheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate meer geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiele fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De mate van invloed wordt beïnvloed door aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidsaank. Onze controle bestaat onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties die van materieel belang zijn
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat

een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nielen transactie vast te leggen, het onzekerlijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijnsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijnsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gereede toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat aan instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen, en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barnesveld, 17 april 2019
 Van Ree Accountants

W.g.

M.A. Rozendaal RA

11.0 Aanwending gemeentelijke subsidie huisvesting Harderwijk

Omschrijving (x €1.000)	Stand per 01/01/2018	lasten	baten	ov. mutaties	Stand per 31/12/2018
Bestemmingsreserve huisvesting	€ 638				
<i>Gemeentelijke subsidie</i>			€ 714		
<i>Afschrijvingen gebouwen en 1e inrichting</i>					
Afschrijving gebouwen		€ 328			
		€ 328	€ -	€ -	
<i>Huisvestingskosten</i>					
Heffingen		€ 48			
Verzekeringen		€ 20			
Tijdelijke huisvestingskosten		€ 127			
		€ 195	€ -	€ -	
<i>Overige instellingslasten</i>					
Projectmanagement		€ 20			
Diverse kosten		€ 6			
		€ 26	€ -	€ -	
<i>Rentelasten</i>					
Rentelasten vreemd/eigen vermogen		€ 208			
		€ 208	€ -	€ -	
Stand bestemmingsreserve huisvesting 31/12/2018	€ 638	€ 757	€ 714	€ -	€ 595